JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Woensdag, 6 Julij.** **N°. 54.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co.; te **Cheribon** bij BLOK & RUTTE; te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Bzn. en van **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

Prijs per half jaar voor *Batavia* .... ƒ 12,50.
„ „ „ „ „ *Java* .... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen* .... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland* .... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de **Vijf woorden**
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Bij het ter perse leggen van dit Nommer, was de verwacht wordende *Landmail* nog niet aangekomen.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Vrijdag, den 8sten Julij 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, den 29sten Junij 1859.
De Kapitein Adjudant,
R. F. DE SEIJFF.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij, de weeskamers in Nederlandsch-Indië, bij de uitoefening der curatele in failliete boedels, voor verliezen wenschende vrij te waren;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van de artikelen 17, 18 en 19 der ordonnancie op de heffing van het regt van het klein zegel in Nederlandsch-Indië (staatsblad 1817, No. 50), te bepalen:

de acten bij de behandeling van faillissementen door de weeskamers, of, op haar verzoek, door de griffiers of andere ambtenaren op te maken, en alle verder te vervullen formaliteiten, als in het belang der justitie vereischt worden, zijn aanvankelijk vrij van kosten wegens zegels en leges, doch worden de zegels omgeslagen, zoodra daartoe genoegzame fondsen aanwezig blijken te zijn.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 29sten Junij 1859.

CH. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 39.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij, ten vervolge op de ordonnancien van 3 September 1858 (Nederlandsch-Indisch staatsblad No. 102), verdere uitvoering willende geven aan het bepaalde bij art. 3 der wet van 20 April 1855 (Nederlandsch-Indisch staatsblad No. 42);

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Artikel I.

Aan de houders van dubbele duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag wordt, van en met Maandag den eersten tot en met Woensdag den laatsten Augustus 1859, gelegenheid gegeven tot verwisseling van die dubbele duiten, bij alle lands kassen op Java en Madura.

Artikel II.

De verwisseling geschiedt dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, tegen wettige betaalmiddelen, in de verhouding van vijf cents voor drie dubbele duiten.

Artikel III.

Van en met den eersten September 1859 worden de dubbele duiten bij 's lands kassen op Java en Madura niet meer in betaling of ter verwisseling aangenomen dan in de verhouding van eene dubbele duit voor een cent, dat wil zeggen: van honderd dubbele duiten voor een gulden, en is niemand meer verpligt, de dubbele duiten anders dan in die verhouding aan te nemen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de inlandsche en chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 30sten Junij 1859.

CH. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris.
A. LOUDON.

(Staatsblad No. 40).

Civiel Departement.

Ingetrokken:

De benoeming van den ingenieur der derde klasse van den waterstaat C. C. van Hall, tot eerst aanwezenden ingenieur in de residentie Rembang.

Overgeplaatst:

Naar Rembang, om op te treden als eerst aanwezend ingenieur in het gewest van dien naam, de adspirant-ingenieur van den waterstaat L. J. Mulder, thans te Tagal.

BIJ HET BESTUUR OVER DE PROTESTANTSCHE KERK IN NEDERLANDSCH INDIË.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit hoofde van vertrek, als adjunct-secretaris, D. W. Schiff.

Benoemd:

Tot adjunct-secretaris, P. Lamberg jr., hoofd-commies bij de directie van financien.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PATTI (RESIDENTIE JAPARA)

Ontslagen:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid J. A. L. van Hemert, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, J. H. Hagen, controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures.

TE BEZOEKI.

Ontslagen:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid R. C. Spengler, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, jhr. S. H. van der Does de Bije, eerst aanwezend ingenieur van den waterstaat aldaar.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, gedurende de maanden Mei en Juny 1859,

Overgeplaatst:

Van Pekalongan naar Samarang, de élève-opzigter H. H. Jansen.
Van Samarang naar Pekalongan, de élève-opzigter F. W. Bonset.
met aanwijzing respectivelijk van de hoofdplaatsen dier gewesten tot standplaatsen.

Door de Algemeene Rekenkamer, gedurende de maand Mei 1859.

Benoemd:

Tot tijdelijk buitengewoon eersten klerk, de tijdelijk buitengewone klerk H. H. Naus.

Door den Resident van Cheribon, gedurende de maand Junij 1859.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de opziener bij 's lands houtstapelplaats te Cheribon G. B. M. Lucas.

Benoemd:

Tot opziener bij 's lands houtstapelplaats te Cheribon D. G. de Jonker.

Door den Resident van Pasoeroean, gedurende de maand Mei 1859.

Benoemd:

Tot koffij- en zout-pakhuismeester te Kotta Malang, H. W. Abels.

Door den Resident van Banjoemaas, gedurende de maand Junij 1859,

Benoemd:

Tot klerk, tevens griffier bij den landraad te Banjoemaas, de gewezen klerk, tevens griffier bij den landraad te Pamakassan (eiland Madura), F. A. Nieuwenhuijzen.

Door de Hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch-Indië, gedurende de maanden Mei en Junij 1859,

Benoemd:

Tot derden onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Weltevreden, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banda, J. O. Boulet.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banjoemaas, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst G. ter Marsch.

MARINE DEPARTEMENT.

Door den chef van het beheer der gouvernements schoeners en kruisbooten zijn, gedurende de maand Junij 1859, de volgende beschikkingen genomen.

Bevorderd:

Tot eerste stuurlieden, de tweede stuurlieden, J. H. Vos en W. Huisman.

Militair Departement.

Ontslagen:

Uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie A. F. J. Catoire.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Overgeplaatst:

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der tweede klasse D. J. de Leeuw, behoorende tot het garnizoen te Kediri, thans te Soerabaija.

BLIKKEN MIE.

(*Slot.*)

Herkent gij haar, lezer, die oude vrouw? Zeker hebt gij het wel geraden, dat het niemand anders was en is dan *Blikken Mie*, die nu voor de eerste maal het graf heeft bezocht van hem, »dien zij lief had als haar eigen kind!"

In dien tijd, dien wij met stilzwijgen zijn voorbijgegaan, is er niet veel voorgevallen. Het leven van de oude vrouw gaat langzaam voort, hare dagen zijn geteld, en welligt zullen ze spoedig uitgeteld zijn. De oude *Mie* bewoont nog haar zelfde kamertje; haar eenigste gezelschap is het jonge meisje van haar buurvrouw, die het haar gaarne afstaat, om boodschappen te doen, omdat ze toch nog boodschaploopers genoeg heeft; het kind is gaarne bij de oude, en wonderlijk is het dikwerf om te zien, hoe ouderdom en kindschheid naauw te zamen verwant zijn.

Terwijl de kleine luistert naar de voor haar zoo belangrijke verhalen, die ze immer hoort, voor dat zij naar bed gaat, wordt er gevraagd: in welk kamertje *Mie Derinks* nu woont? Die stem komt de oude vrouw bekend voor; zij meent haar meer gehoord te hebben, en nu zij den persoon ziet, die naar haar gevraagd heeft, is zij ook niet onwetend wie het is; het is dezelfde predikant, die vroeger bij het sterven van haar pleegkind bij haar geweest is; hoe kan hij nu al vergeten zijn, waar zij woonde?

»Ik dacht dat gij welligt verhuisd waart," zegt hij, bij haar binnenkomende, gevolgd door een oudachtig heer, die eenigzins huiverig om zich heen ziet.

»Gij zult niet weten, waartoe ik nog eens bij u kom," begint hij, zich naast haar nederzettende, »maar gij zult het spoedig vernemen. »Toen ik, geruimen geleden, bij u geroepen werd bij den zich bij u bevindenden zieke, vernam ik dat die jongeling, wiens sterven ure ik verzachten moest, in onmin leefde met zijn vader; ik dacht eerst dat het een lid uwer familie was en daarom drong ik niet op het weten van zijn naam aan, maar toen ik de ware toedragt van de zaak vernemen mogt, toen smartte het mij, er niet vroeger onderzoek naar gedaan te hebben, want eerst na zijn dood mogt ik dat alles hooren. Ofschoon het te laat was voor eene verzoening, begreep ik den vader het afsterven van zijn zoon te moeten mededeelen; ik heb dit gedaan; hij is terstond daarop hier gekomen, maar te laat, om het eenigste wat hij nog had, hier te mogen aanschouwen; de laatste pligt was reeds aan hem vervuld. Nu is hij echter ten tweedenmale hier, en hij wenschte haar nog eenmaal te zien, die zijn kind de oogen heeft toegedrukt. Herkent gij uw ouden meester?"

Blikken Mie heeft den vreemdeling sprakeloos aangestaard, nu echter staat zij op, maar de krachten begeven haar.

»Mie," zegt de vreemdeling, naar haar toetredende, »ik ben u veel verschuldigd; spreek vrij, wat eischt gij van mij?"

»Niets," glimlacht de oude vrouw, »ik dank God, dat Hij mij zoo lang het leven gegund heeft, als ik wat vragen zal, dan — maar och!"

»Spreek gerust," zegt de andere dringende.

»Leg mij dan eenmaal," fluistert zij meer dan zij spreekt, »naast hem neder, dien ik lief had als mijn eigen kind."

»Wees daar gerust op," antwoordt de andere, het kleine meisje eenig zilvergeld in de hand drukkende. God zegene u, goede vrouw, tot wederziens!"

»Hier boven," zegt ze, hoewel het door de vertrekkenden niet verstaan werd.

»Waarom vraagt gij niet wat anders?" vraagt de kleine gelukkig met haar geld rammelende.

»Omdat *Mie* niets anders noodig had," antwoordt de oude vrouw.

»En als gij dan dood zijt," vervolgt het kind even nieuwsgierig, »zult ge daar dan ook in dien donkeren hoek slapen, zoo als gij zegt?"

»Ja, mijn lief kind, dat hoop ik: dan moet gij, als ge 's avonds de poort nog eens uitgaat, even naar het

De assistent-resident van Buitenzorg maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag den 13den Augustus a. s., des voormiddags te 9 uren, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad No. 67), onder nadere goedkeuring van het gouvernement, gehouden zal worden eene uitbesteding voor de leveringen en verrigtingen ten behoeve van het civiel departement in de afdeeling Buitenzorg gedurende het jaar 1860, als:

1e. de levering van gras en padi aan 's gouvernements postpaarden, op de stations:
a. Buitenzorg.
b. Mangon, Gadok, Tjisaroea en Toegoe.
c. Tjipoear.
d. Tjibinong en
e. Tjimangies.

2e. het beslaan van 's gouvernements postpaarden in de afdeeling Buitenzorg.

3e. reparatie van karren en tuigen bij de posterij, en

4e. de voeding ten behoeve van de gevangenen en de levering der benoodigde olie ter verlichting van de gevangenis.

De resident van Cheribon maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag den dertienden Augustus aanstaande, des morgens te tien uren, ten residentie kantore, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, eene uitbesteding zal worden gehouden, overeenkomstig de bepalingen voorkomende in het staatsblad van 1829, no. 67, voor

den overvoer van al de Gouvernements koffij,

afkomstig van de oogstjaren 1860, 1861 en 1862 uit de binnenlandsche koffijpakhuizen en koffijpeletablissementen der residentie Cheribon naar de hoofdpakhuizen te Cheribon en te Bandjar, en van Zout, gedurende de even gemelde jaren, van Cheribon naar de verkooppakhuizen te Koeningan en Madjalenka en van Bandjar naar Tjiamies.

Op Donderdag, den 28sten Julij 1859, des morgens te tien uren, zal, overeenkomstig het reglement op het houden van publicke uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) door den resident van Kediri, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, in het openbaar worden uitbesteed

de afvoer der producten

uit de binnenlandsche pakhuizen van Trengalek naar Toelong-Agong (Ngrowo) en van die te Blitar, Pare en Berbek naar Kediri, uit den oogst van 1860, tevens het vervoer van zout, voor den tijd van een jaar, uit het verkooppakhuis te Kediri, voor de verkooppakhuizen te Pare, Berbek en Blitar.

De resident van Palembang acht het niet ondienstig bij deze ter kennisse van het publiek te brengen, dat de postpraauw, bestemd voor den overvoer van de postpakketten van Lahat naar Palembang, in den nacht van den 24sten op den 25sten Mei jl., is omgeslagen en verongelukt, bij welke gelegenheid alle officieele stukken en particuliere brieven voor Java en elders bestemd, zijn verloren geraakt.

Berigt aan Zeevarenden.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, boven de Vliereede, in 9½ vadem diepte, bij laag water, een brikschip gezonken ligt, nagenoeg midden in den vaarweg, op de peilingen:

de lichttoren op Vlieland N. W. 1/2 W.;
« « « Terschelling N. O. 1/2 N.:
« malle of bogtton Z. Z. W. 1/2 W.;
en de witte ton, Prinshoek N. W. 1/4 N.;

per miswijzend kompas.

Zelfs met hoog water zijn de bramstengen van dit gezonken schip zigtbaar.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 7 Julij, op het plein der Javasche Bank, à 2 pCt. vendusalaris, door van Slooten, Morgan en Co.

Op Vrijdag, den 8 Julij, voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

en

Op het Heemradenplein, door John Pryce & Co.

Op Zaturdag, den 9 Julij, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

Op Maandag, den 11 Julij, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Dingsdag, den 12 Julij, voor een huis in Kampong Krokot, door Abeelen, Dennison & Co

en

à 4 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Op Woensdag, den 13 Julij, op het Heemradenplein door Cassalette & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het Collegie van Boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Tan Oenkiam.

Door de Boedelkamer te Soerabaija, van wijlen den chinees Ong Makam.

Door de Agenten der Soerabaijasche Wees- en Boedelkamer te Sumanap, van wijlen den chinees Ong Kingtjoan.

Door de Agenten der Sumatrasche Weeskamer te Painan, van wijlen den chinees Kang Yoe.

Door de Commissarissen te Singkel, van wijlen den 1sten luitenant V. G. L. de Mol.

Door de Commissarissen te Temeda, van wijlen den sergeant Wynants.

Vertrekkende Personen.

B. J. Leon.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 1 Julij tot en met den 4 Julij.

MARINE HOTEL. A. S. J. Koch, van Padang. — R. L. Schaap, van Banka. — W. N. v. Lindonck, van Liverpool. — C. Bergman, van Amsterdam. — A. L. Palm, van Idem. — H. T. H. Strengaerts, van Idem. — H. J. v. Haeften Cluwen, van Idem. — J. Phafft, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. C. A. A. Boers en Famille, van Weltevreden. — R. A. Houck, van Onrust. — A. Willekens, van Idem. — C. van Berkel, van Idem. — L. D. A. Fontein, van Idem. — J. van der Meersch, van van Idem — C. J. Lupcke, van Idem. — C. van der Veen, van Krawang. — J. Koning, van Rotterdam. — W. A. van de Ven, van Rotterdam. — J. C. A. Ruempol, van Idem.

HOTEL DES INDES. C. De Klopper, van de Reede. — Dekkers, van Idem. — J. Heringa, van Padang. — J A. James, van Idem. — E. Maij, van Idem. — A. Nahuijs, van Nederland. — W. Furnée, van Ternate. — Wolterbeek Muller, van de Reede. — Neijts, van Soerabaija. — Schneider en echtgenoot, van Batavia.

HOTEL WILLEM II. Mevrouw Hendriks, van Buitenzorg. — Framer, van Indramaijoe. — Hop, van Tjikao.

JAVA HOTEL. J. H. Walter, van China. — Kaurin en Famille, van de Reede. — Kalkaser, en Famille, van Idem. — Osnabruck, van Idem. — Bruhl, van Idem. — F. Burgess, van Mauritius. — C. Mioulet, van Rotterdam. — G. A. van der Velde, van Idem. — C. A. Malbranc, van Probolingo. — A. Voorendijk, van Amsterdam. — Izardi, van Cheribon. — H. A. Prehn, van Idem

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *S. C. Clarenbach*, geliefde Echtgenoot van
(2095) J. WOLFF.
RIJSWIJK, den 24 Junij 1859.
Eenige Kennisgave.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *P. Severijn* geboren *Meijer*.
TJILATJAP, 27 *Junij* 1859. (2132)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. W. A. Gijsbers, Ham.*
BATAVIA, 4 *Julij* 1859. (2142)

Op den 7den Junij overleed alhier mijne geliefde Echtgenoot, *Elize Pauline Oberg*.
L. A. DE LA CROIX.
BEZOEKIE, 21 *Junij* 1859. (2110)

Op den 26sten Junij jl., overleed mijne Echtgenoot *Michiel Augustijn, Michiels*, betreurd door zijne bloedverwanten.
J. H. S. NASSON.
Wed. *Michiels.*
4 *Julij* 1859. (2134)

VENDUTIE

Donderdag, 7 Julij 1859,

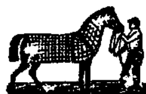
à 2 pCt. Vendusalaris.

Op het plein der **Javasche Bank**, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van

158 bijzonder groote en fraaije

SUMBAWA PAARDEN,

pas aangebragt pr. N. I. Schip WISGELHAIR, en van af heden op voornoemd plein te bezigtigen. (2115)

Op de Vendutie

van Donderdag 7 dezer,

zullen almede worden verkocht

30 Koebeesten,

waaronder bezette,

(2149) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie

van Donderdag 7 dezer, zullen almede worden verkocht:

1 span bruine Preanger, hoog 4 voet 5 duim, goedgedresseerde wagenpaarden, tevens rijpaarden.
1 span Schimmels (merries.) dito dito.
1 span Isabellen. (Sandelwoods.) afkomstig van den heer CEZARD.
1 span bruine basterd Sandelwoods.

Van af heden aan de Race loots op het Koningsplein te bezigtigen.

(2117) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

VENDUTIE

op Vrijdag, den 8sten Julij 1859,

voor het Commissiehuis van

Gebrs. ROSELJE & Co.,

Van **Glas- Aarde- en IJzerwerk,** Tafel- en Servetgoed, Zijde voor Dameskleeden, Kramerijen, Lampen, Pleetwerk, diverse zoo gezonde als beschadigde Lijnwaden, enz.

voorts:

150 Riem Propatria Papier.

4 kisten fraaije **Cartonages, Papier de Luxe,** Pennehouders, Pennemessen, Inktkokers, Postpapier, Kantoorboeken, etc.

12 kn. goeden BORDEAUX WIJN.

(2125)

OP DE VENDUTIE

van VRIJDAG, 8 dezer,

zullen de ondergeteekenden voor Rekening van belanghebbenden zonder reserve verkoopen:

Een pas uit Italie aangebragt Assortiment prachtige

BEELDEN, VAZEN, FRUITSTUKKEN,

Ornamenten

voor Salon en Tuin, etc. etc.

alles van ***Marmer, Albast*** en ***Mozaïk*** en door de voornaamste Kunstenaars van Italie vervaardigd.

Donderdag te voren te bezigtigen.

(2126) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Maandag, den 11den Julij,

wegens vertrek:

voor het woonhuis van den Wel Edel Gestrengen Heer *W. D. Schiff*, op Parapattan, door

Cassalette & Co.,

van Wagens, Tuigen en twee span hardloopende Wagen paarden,

verder:

eenen zeer netten en nagenoeg nieuwen Inboedel, bestaande uit:

1 stel MEUBELS, Banken met maroquin bekleed, Palembangsche Leuning- en Wipstoelen, Kleeder- en Boekenkasten, 1 mahoniehouten Schrijftafel, Ledikanten, Waschtafels met marmeren bladen,

Groote Spiegels met Supports en Schilderijen,

Hang-, Tafel-, Moderateur- en Muurlampen, Porcelein-, Pleet-, Kristal- en Glaswerk, Keukengereedschappen, enz. enz.

benevens

EENE COLLECTIE INLANDSCHE WAPENS.

Alles daags te voren te bezigtigen. (2152)

---

hek loopen, en door de tralien kijken, waar ik slaap en mij wel te rusten wenschen, zult gij dat?"

»Ja, dat is goed!" zegt het kind half schreijend zich aan haar vastklemmende, »maar gij moogt nog in heel lange niet van mij weg gaan,"

De ziekte, van wie men vraagt: »van waar komt zij, en waar gaat zij heen?" de geheimzinnige engel des verderfs, die, rondgaande, elk offer dat zij naakt, tot haar prooi maakt, had vreeselijk huis gehouden in de achterbuurten der stad, in welke wij u hebben binnen geleid. *Witte Penning* had een aantal zijner vaste bewoners verloren. *Botten Doortje's* man was voor de kracht der Cholera bezweken, en zij-zelve betreurde nog immer hare verloren krachten, die haar door een hevigen aanval dier ziekte ontnomen waren, maar waarbij toch *»haar sterke natuur,"* zoo ze zei, *»had geregereerd over de Kolera!"* Diezelfde geheimzinnige gast, die voor de verbeelding van enkelen getooid is met het blinkende kleed der verlossing en voor anderen weder in het sombere gewaad des verderfs, had de grootmoeder met haar knijpbril op haar neus, het onschuldige kind, dat zich vermaakte om in den aschhoop om te wroeten, de zorgende huismoeder, die zoo noode gemist kan worden *hier*, en de werkzame vader, van wien alles verwacht moest worden, *daar* opgeroepen! maar onder al die offers, over wier plotseling heengaan het menschelijke verstand dikwerf stil staat en vraagt: »Waarom?" was er een, wier heengaan een pijnlijke wonde geslagen had; het was de kleine babbelaarster, die *Blikken Mie* gedacht had, dat haar de oogen sluiten zou.

Het was een zondige wensch, meende zij, maar hoe vurig had zij verlangd, toen het kleine meisje daar doodsbleek nederlag, dat zij er had mogen rusten! »maar het zou zeker zoo beter zijn," had zij gezegd. Als hare geburinnen bij haar kwamen, kon zij er met warmte over spreken.

»Dat ze slechts een kort poosje vooruit was gereisd! ze is nu beter!" zei zij dan, »onze lieve Heer zal mij, hoop ik, het kind als engel eens doen wederzien, en heeft dan de mensch geen strijd op aarde? maar als dan het oude heilig zangboek op hare knieen lag en ze sprak over dat verlies, dat ze nu hoopte, dat het laatste zijn mogt, dan vielen er een paar verraderlijke tranen op de bladzijden, dan kwam het menschelijk gevoel weder boven, dan had zij nog wel eens gaarne willen schreijen, maar de tranenbron was opgedroogd.

Het is weinige dagen later, dat wij ons weder in het kamertje van *Blikken Mie* bevinden. De avond is gevallen en het flaauw brandend lampje is aangestoken; er heerscht nog eene ongewone drukte in de kleine binnenkamer. Een viertal vrouwen zit en allen met den trek eener pijnlijke verwachting op het gelaat voor de bedstede, waarin de oude vrouw schijnbaar sluimerende rust.

Op eens opent zij hare lippen en fluistert iets; de vrouwen zien elkander vragende aan, daar geen van haar het verstaan heeft, mogelijk ijlt zij wel, maar neen! daar vraagt zij het weer en nu buigt een van de gedienstige geesten zich over de stervende heen, om de woorden als van hare lippen op te vangen.

Doortje... fluistert ze, *»hier!"* en nogmaals zagen de vrouwen elkander vragende aan, als wisten zij niet, welke *Doortje*. »Kan het *Botten Doortje* zijn?" vragen ze onder elkander, en de zieke, die deze zacht gesprokene woorden met eene scherpzinnigheid, aan meer stervenden eigen, verstaan heeft, fluistert met een glimlach *»ja!"*

Een van de vrouwen verlaat nu de woning om de verlangde te gaan roepen; er gaan eenige oogenblikken voorbij; eindelijk strompelt een oude vrouw al zuchtende en steunende de keuken binnen, meer gedragen wordende door de twee vrouwen, dan dat zij loopt.

»Nou, wat mot ik nou?" zegt ze op ontevreden toon, van den haar voor het bed der kranke toegeschoven stoel gebruik makende.

De zieke slaat de oogen op en zegt nu met een heldere stem: *»Doortje*, ik ga scheiden, de Heer roept mij! Om uwentwil heb ik mijne vorige woning moeten

HOUT-VEDUTIE.

Op Vrijdag, den 8sten Julij 1859,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
à 2 pCt. Vendusalaris,
van groote en kleine
Djattie Houten Balken,
en
CHINESCHE DOODKISTPLANKEN. (2124)

Op Zaturdag den negenden Julij e. k.,
des morgens ten negen ure,
zullen voor het woonhuis van den Chinees
OEY KWIEHOA
te *Tangerang*, openbaar worden verkocht, eenige ten verzoeke van den Chinees **TAN KAMLONG** qq. in beslag genomene goederen.

STEPHAN,
(2103 *Deurwaarder.*

Verkoop van Japansche GOEDEREN.

Op Maandag den 11 Julij 1859,
zullen de ondergeteekenden voor hun Commissiehuis, publiek verkoopen
à 4 pCt. Vendusalaris,
de nog onverkochte gebleven JAPANSCHE GOEDEREN per „Oldenbarneveldt"
bestaande uit:
ca: 1700 douzijn fraaije Japansche KOPJES,
in verschillende soorten, en
2000 RONDE VLOERMATTEN.
(2154 JOHN PRYCE EN Co.

OP DE VENDUTIE

van den 11den Julij zullen nog worden verkocht:
2 spannen goed gedresseerde Wagenpaarden.
(2153) CASSALETTE EN Co.

Op Donderdag avond 12 Julij 1859,
BOEKEN VENDUTIE

in de HARMONIE, door
G. KOLFF & Co.,
van eene
Collectie Krijgskundige, Wetenschappelijke en ***Romantische Boekwerken, Boekenrekken, eene Galvanische Batterij,*** benevens:
PLATEN, enz.
gedeeltelijk afkomstig van den kolonel en wijlen de Luitenants ***van Dentzsch.***
Op den dag der verkooping voor een ieder te bezigtigen. 2144)

Vendutie

in Kampong Krokot, door
ABEELEN, DENNISON & Co.,
voor rekening des **Boedels**, van wijlen ***Mariefa Noer Binti Said Hassan Bin Abdulla Alaijdroes,***
van inboedel, preciosa's en drie perceelen aldaar gelegen. (2158

VENDUTIE.

Dingsdag, 12 Julij 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris.
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.
van diverse Lijnwaden, Zeildoek, Drills, Engelsche beschuiten.
Brillanten en Diamanten
en ten 11 uren van de ondervolgende perceelen als:
1 perceel gelegen in blok P deel 8 No. 1, buurt of wijk *Pakodjan*, bij de verponding geregistreerd onder No. 7802.
en 1 perceel gelegen in blok L deel 13 No. 92 buurt of wijk *Kampong-Bandan*, bij de verponding geregistreerd onder No. 3139. 2164)

HOUTVENDUTIE

Op Woensdag, 13 Julij,
op het Heemradenplein,
à 2 pCt. Vendusalaris,
door
CASSALETTE & Co.,
van
DOLKEN EN DJATTIEHOUTEN BALKEN
in verschillende dimensiën. (2151)

VENDUTIE

TE PASSAROEANG.
Op Vrijdag, 15 Julij e. k.
van de aldaar gelegene
VASTIGHEDEN,
te weten:

Een uitmuntend WOONHUIS, gelegen in de *Heerenstraat*, voorzien van Zes groote Kamers, ruime Voor-, Binnen- en Achtergaanderijen, waarvan de twee eerste met marmer bevloerd, ruime BIJGEBOUWEN, KOETSHUIS en STALLING.
Een daaraan belendend groot TOKO-HUIS met Kantoor en ruime Bergplaatsen, een ander geoccupeerd wordende door de Ondergeteekenden.
Verder:
VIER HECHTE MET GEMETSELDE
Pakhuizen,
gelegen aan de *Groote Rivier*, volgens beschrijving in het *Bat. Handelsblad* van den 27 en 30 April en *Oostpost* van den 25 en 28 April.
W. L. VERSTEEGH EN Co.,
(2114) *in liquidatie.*

Verkrijgbaar:
JEFFREYS' SCOTCH ALE,
Verlakte Heeren BOTTINES en
„ Kinder SCHOENTJES.
bij
(2119) GEBRS. VEIT.

Bij de ondergeteekenden verkrijgbaar:
Mahonij- en andere houten
MEUBELEN,
IJzeren Ledikanten voor een en twee personen, Wagen en Bendies-, Engelsche en Samarangsche
Wagentuigen, best porter Bier,
etc.
(2150) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

Oefening voor GROOT ORCHEST.
Op Woensdag den 6 Julij e. k. in het gewone *Locaal*, ten 8 ure 's avonds.
De Secretaris,
(2121) WAANDERS.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.
Algemeene Vergadering
ter verkiezing van ***President, Vice-president en drie Kommissarissen***, op Zaturdag den **9 Julij** 1859, des avonds ten **8 ure.**
Namens de Directie:
2137) *De Secretaris,*
BRUGMAN.

Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij.

De onder **Ulto. Junij 1859** vervallen **Coupons** der 4% obligaties groot ***f500.***— ten laste dezer Maatschappij, zijn verwisselbaar te ***Batavia***, ten haren kantore en te ***Samarang*** en ***Soerabaija***, bij de agentschappen der Javasche-Bank.
TIEDEMAN EN VAN KERCHEM.
(2163) *Directeuren.*

INRIGTING

VAN
LAGER- EN MIDDELBAAR ONDERWIJS
VOOR
JONGE HEEREN
te BATAVIA, Koningsplein, hoek Gang Holle.
De ondergeteekende berigt aan het geëerde publiek dat, met het einde der vacantie, 18 Julij aanstaande, een nieuwe Cursus zal aangevangen worden; bij beveelt zijne inrigting in het bijzonder aan als eene ***Voorbereidingschool*** voor die jonge lieden, welke la er het ***Gymnasium*** zullen bezoeken.
I. J. J. SNELLEBRAND,
Instituteur.
1 Julij 1859. (2120)

TOKO-RIJSWIJK.

Pas uitgepakt:
Hang- en Hoek étageren met verschillende voorwerpen voor dezelve, Voetenbankjes, Engelsche Hang- en Tafellampen, Fransche Moderateurlampen, Chinesche Waschtafels met toebehooren.
voorts:
alle soorten van
Dranken, Provisien,
en aller keurigst
SPEELGOED & PLEETWERK.
(2147)

Madame
POTIER,
Noordwijk.
Wascht TULLE, KANT, Dames Kleedjes, **VESTEN, DASSEN, enz.** (2096)

BILLITON TIN,

Verkrijgbaar
bij
(2097) REIJNST EN VINJU.

SINGAPORE PLANKEN

(10.000)
tegen zeer billijke prijs,
bij
(2138 ABEELEN, DENNISON EN Co.

Bij de ondergeteekenden verkrijgbaar
Een nieuwe Amerikaansche HANDCHAIS,
expresselijk voor dit klimaat besteld, met toestel om kort te kunnen draaijen.
2116) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

Kranen op Rolwagens,

bijzonder geschikt tot het lossen en laden van praauwen.
(2135) ABEELEN, DENNISON EN Co.

---

verlaten,.... toen heb ik wel somwijlen een wrok tegen u gevoeld, vergeeft ge mij dien?"
Botten Doortje weet er niets op te antwoorden, maar zegt, omdat de buren het haar toeknikken, *»ja!*
»Gelooft gij wel?" vraagt de stervende, »ik ga nu rekenschap afleggen, maar voor u kon die tijd ook wel nabij zijn."
Botten Doortje zit niet op haar gemak en zegt: »dat ze wel gelooft, dat onze lieve Heer haar *God beter 't* de zonden vergeven zal; ze is feilbaar, dat weet ze, maar dat heeft ze met alle menschen gelijk," ze verandert nu haar stem eenigermate en vervolgt: »onze lieve Heer is laukmoedig, ik heb veel misdreven, en ik weet dat ik meer dan de genade verbeurd heb; mijne ziele is vervuld om der zonden wil, waarmede zal ik haar schoon maken?" *Botten Doortje* komt nu op haar eigen terrein, en zou nog wel meer overhare eigene *dierlijke ellendigheid* willen zeggen, zoo een van de buren haar het zwijgen niet oplegde.
De zieke lag eenige oogenblikken rustig, ze hield hare oogen gesloten en fluisterde: *»Nu ben ik kort bij hen.., wie zou wel het eerste bij mij zijn?*

»Ik blijf Zijn komst verlangen
Hij is mijn lust!"

Zij verlegt de hand even en zegt: *»goeden nacht!"*

Een naauw merkbare glimlach krult hare lippen; zij opent hare gebroken oogen nog eenmaal en lispelt: *»zie!"* maar wat zij ziet, zien de oogen des ligchaams niet meer: hare lippen zullen het niet meer mededeelen; maar zeker is het, dat zij met het oog des geestes een heerlijke toekomst zag; wie zal het zeggen, *wat?* waarom zij glimlagchende overging? maar zeker is het, dat de reinen van harte God zullen zien, dat het sterven, als de laatste krachten worden te niet gedaan, voor velen een overgang is, die den laatsten strijd verzacht, die den stervende, ofschoon de verstorven krachten nog gesloopt worden, hier op aarde reeds den hemel doet zien, en even zeker is het, dat de vreugde der Hemelingen groot moet zijn!
Leg nu het laken over de verstijfde lippen heen, druk nu de oogen vast digt, hare hoop is overgegaan in aanschouwen en het is, of zij het ons nog toefluisteren wil: *»Daar ligt Blikken Mie nu krek alsof ze slaapt, maar niemand weet wat zij bij dat inslapen heeft gezien!"*

Redactie.

WOODBURY & PAGE

BERIGTEN DAT HUN

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

bij de Stad, **bepaaldelijk** op den 15den aanstaande wordt gesloten. (2141)

De ondergeteekende deelt bij deze aan belanghebbenden mede, dat de letterzetter

E. TILENIUS

zijne betrekking verlaten heeft, eene aanzienlijke schuld voor genoten voorschotten onbetaald latende; verder dat hij genoodzaakt is geweest den letterzetter

E. W. MAPHAR

wegens ***verregaande luiheid*** te ontslaan, met verlies van de aan hem gegeven voorschotten.

Een ieder wachte zich voor schade!!!

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Julij 1859. (2107)

De ondergeteekende heeft de eer aan zijne begunstigers mede te deelen, dat hij zijne affaire heeft overgedaan aan den heer

H. WEBER.

Tot de liquidatie der nog uitstaande zaken overgaande, verzoekt hij beleefdelijk eene spoedige afdoening.

J. SCHOMERS.

SOERAKARTA, 25 *Juny* 1859. (2112)

Met referte aan bovenstaande advertentie, heeft de ondergeteekende de eer bekend te maken, dat hij onder de firma

H. WEBER & Co.

de bedoelde affaire voort zal zetten en neemt de vrijheid, zich voor alle daaraan verbondene werkzaamheden in de gunst van het geachte Publiek aantebevelen.

SOERAKARTA, 23 *Junij* 1859.

(2111) H. WEBER.

Een eenig Heer verlangt

KOST EN INWONING,

bij eene fatsoenlijke familie.

Te bevragen bij den Boekhandelaar ***H. M. van Dorp.*** (2083)

Uit de Hand te Koop.

Een stuk Zaai- en Tuinland,

bebouwd met een nieuw **Huis** van **Steen** en **Planken**, met **pannen** gedekt, **Steenen Bijgebouwen**, alle met **Pannen** gedekt, Stalling voor 7 Paarden, benevens een groote

Koekraal.

Het Erf is beplant met p. m. **600 Klapper boomen**, en eene menigte andere Vruchtboomen, gelegen aan de ***Antjolsche vaart***, en te bevragen bij

(2160) J. SPEET.

TE KOOP

Eene zoo goed als nieuwe

REIS-WAGEN,

te bevragen bij

(2148) FROMBERG.

TE KOOP

Een Wagen-Verhuurderij,

te bevragen op ***Passar Baroe*** bij

ASSERAN ABOE BAKAR.

BATAVIA, 5 Julij 1859. (2140)

Lees Hier.

Wordt te koop aangeboden het nieuw gebouwde

LOGEMENT

te

NGAWIE,

benevens

25 melkgevende Koebeesten en Kalven.

Adres

J. B. VINCENT

NGAWIE 22 *Junij* 1859. (2113)

BUITENZORG.

Een huis te huur à *f* 40 'smaands, dadelijk te aanvaarden.

(2156) Adres *Java-Bode.*

LET WEL!

Ad. ***f* 9000.** te Koop of ad. ***f* 90.**— 'smaands te huur:

EEN GEHEEL STEENEN HUIS

met dito Stalling en Bijgebouwen, veel ruimte bevattende en op eenen aangenamen stand gelegen.

Adres:

(2139) LANGE & Co.

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van

TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,

wordt ***f* 100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.

Adres

(2088) KRUIJMEL *te Batavia.*

TE HUUR **HET HUIS** in Gang-Scott, thans bewoond door den heer ***C. de Waal.***

Te bevragen bij

(2129) S. J. VAN DER MEULEN.

TE HUUR **EEN HUIS** op Kebon Sirie, nabij het Wachthuis, thans bewoond door den Heer ***W. Carr.***

Te bevragen bij

(2102) M. G. JOAKIM.

TE HUUR **KAMERS** met de KOST, voor een eenig Heer, en ook geschikt voor eene familie.

Adres bij den Boekhandelaar

(2101) H. M. VAN DORP.

IEMAND,

dagelijks eenige ledige uren hebbende, wenschte die gaarne aan **SCHRIJFWERK** te besteden.

Adres letter A. bij den Uitgever dezes. (2094)

EENE JUFFROUW van de P. G., bekwaam om onderwijs te geven in de **vier moderne talen** en **vrouwelijke handwerken**, en die zich reeds eenige jaren aan de opleiding van kinderen heeft toegewijd, zag zich gaarne als ***GOUVERNANTE*** geplaatst bij eene in O. I. gevestigde familie.

Men adressere zich voor nadere inlichtingen met *franco* brieven onder letter H. aan het postkantoor te Bencoelen. (2136)

EENE GOUVERNANTE, die verscheidene jaren in dezelfde betrekking is werkzaam geweest, onderwijs gevende in alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, zag zich gaarne spoedig geplaatst, hetzij te Batavia of op Java.

Reflecterenden gelieven zich met ***franco*** brieven te adresseren onder Lett. W. bij de boekhandelaren Lange & Co. (2145)

ROYAL INSURANCE Comp.

of Liverpool.

KAPITAAL groot £ 2.000.000 Sterling.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeeligste voorwaarden verzekeringen te sluiten tegen brandschade

op Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,

gelegen in de hoofdsteden of in de nabuurschap derzelven, alsook op **Woonhuizen, Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen** op **Java.**

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.

(2099) PITCAIRN, SYME EN Co.

LIVERPOOL & LONDON

FIRE INSURANCE Comp.

KAPITAAL groot £ 2.000.000 Sterling.

De Ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten op ***Java*** van bovengenoemde Maatschappij, deelen bij deze mede, dat zij bereid zijn, om **Polissen van Assurantie** op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,*** gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsmede op ***Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen op Java.***

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.

(2100) PITCAIRN, SYME & Co.

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten op *Java* van de Heeren GEORGE BUCHANAN *&* Co., **Ingenieurs** te ***Londen***, geven hiermede kennis aan **Suikerfabriekanten** en anderen, dat zij voortgaan met het invoeren van

Stoom-Suiker-Machineriën

van het beste maaksel en de nieuwste Constructie. De prijzen, tegen welke zij zulke **Machineriën** kunnen leveren, alsmede die, van diverse andere bewerkingen van **IJzer** zullen zeer matig worden bevonden, bijzonderheden waaromtrent op verzoek zullen worden medegedeeld.

Zij bieden te koop aan:

EEN ENKELDE CENTRIFUGAAL-MACHINE

zonder Stoom-machine.

IJZERWERKEN voor een compleet waterwiel met verbindingsstukken.

DIVERSE WAARLOOZE STUKKEN, geschikt voor Watermolens van *Lowmoor.*

IJzeren Suikerpannen van verschillende dimensiën.

Eenige Perspompen.

Meters voor ***Waterketels*** en ***Vacum pannen*** enz. enz.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot

(2098) PITCAIRN, SYME & Co.

HOLLOWAY'S PILLEN.

Dit wonderbaar geneesmiddel zoo algemeen bekend in Holland, wordt thans met het beste en gelukkigste gevolg in Java gebruikt. Gelukkiglijk zijn deze Pillen in de hospitalen ingevoerd geworden en hebben dezelve wonderbare genezingen bewerkstelligd in gevallen die men als hopeloos beschouwde. Voor Lever en Maag ongesteldheden zijn ze een zeker geneesmiddel, en de onstekende galachtige krankheden, zoo gemeen in heete luchtstreken, de ongeregeldheden van het ligchaamsgestel voortvloeijende uit gebrek aan veerkracht ten gevolge der kwijning welke altijd meer of min uit eene langdurige hitte ontstaat, kunnen nimmer zoo volkomen genezen worden als door Holloway's Pillen. Dezelve hergeven aan maag, lever en nieren, wanneer de een of ander dezer organen ongesteld is, eene gezonde actie.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	» M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	» F. Neumann.
» Djocjocarta	» Buijn & Co.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok,
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (215

De inteekening op het PLAATWERK:

DE STRIJD OM ITALIE,

kan geschieden

met vooruitbetaling van

***f* 10.— Recepis,**

later te verrekenen.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 2 Julij 1959. (2109)

INDISCH STAATSBLAD Ao. 1857.

(Noman-Editie).

Ontvangen en ad ***f* 8,**— verkrijgbaar, zoomede;

De Indische Staatsbladen,

compleet tot 1856 in twee heel lederen banden ad ***f* 6**

Te Batavia bij

(2105) G. KOLFF EN Co.

Boekhandel G. KOLFF *&* Co.,

TE BATAVIA.

Ontvangen:

Alexander von Humboldt. Kosmos, 4e deel gebonden ***f* 12,**—

Idem. Reizen in Amerika en Azië ***f* 6,**—

Rossmaeler. Het water, wat het is, wat het doet, etc. ***f* 9,**—

Pruijs v. d. Hoeven. Christelijke Anthropologie ***f* 5,**—

Idem. Levenstudien ***f* 5,**—

Hildebrandt. Camera Obscura, geb. ***f* 5,**—

Cruger's. Grondbeginselen der Natuurkunde geb. ***f* 8,**

Thorbecke's. Parlementaire Redevoeringen, 2e deel ***f* 5,**—

Van Vloten. Nederlands Opstand tegen Spanje. ***f* 6,**

De Kuischheid (Uitgave Asmodée).

(2155)

De Ondergeteekende voornemens zijnde zijne zaken te likwideren, zoo worden **debiteuren** verzocht hun ***debet binnen den tijd van 2 maanden af te zuiveren***, ter voorkoming van geregtelijke vervolging.

(2146) D. P. KESLER.

BANDONG, 3 Julij 1859.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 6 Julij 1859, No. 54.

BATAVIA.

Z. E. de luitenant-generaal J. van Swieten is, in den namiddag van den 4den dezer, aan boord van het stoomschip *Batavia*, van zijne inspectiereis teruggekeerd.

— Op denzelfden dag kwam alhier ter reede het Nederlandsch schip *President Ram*, gezagvoerder Ulrich, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den van verlof naar Nederland terugkeerenden kapitein der infanterie Wiggers van Kerchem, medegeleiders de 2de luitenant der artillerie B. J. X. G. Ponse en de officieren van gezondheid 3de klasse Mioulet en Van der Velde.

Eenige dagen na het vertrek van dit schip uit Nederland, werd den détachements commandant door een soldaat het bestaan berigt van een complot, 't welk ten doel had, het vaartuig af te loopen en daarmee naar Amerika te gaan. De commandant handelde zeer wijselijk: eenige onderofficieren kregen geheim bevel, om te trachten de hoofdaanleggers op te sporen, en deze hebben zich zoowel van den hun opgedragen last gekweten, dat weldra zes der vermoedelijke belhamels gearresteerd werden. Deze, allen Belgen, zijn tot hunne aankomst te dezer reede, in de boeijen gezet, en gisteren door een gewapend detachement van boord gehaald en naar de gevangenis gebragt.

Gedurende de verdere reis was er strenge surveillance, maar men heeft zich geen oogenblik over de troepen te beklagen gehad, en de behandeling en voeding lieten niets te wenschen over.

Wij noemen het zeer gelukkig, dat het bevel over dit detachement juist toevertrouwd was aan een officier, die door jarenlange dienst ondervinding had opgedaan en wist, hoedanig in zulke gevallen te handelen. Van den anderen kant, welke verschrikkelijke gevolgen had niet deze zaak kunnen gehad hebben, wanneer het bevel toevertrouwd was geweest aan een jong onervaren officier, die welligt in de keuze zijner middelen had misgetast!

— Den 5den dezer kwam alhier ter reede het schip *Admiraal van Heemskerk*, gezagvoerder J. Koning, met een détachement suppletietroepen, eveneens 125 onderofficieren en manschappen sterk, onder bevel van den 2den luitenant der infanterie Rumpol, medegeleiders de 2de luitenant van genoemd wapen Worgshout en de officier van gezondheid 3de klasse Hoogeveen.

De troepen hebben zich gedurende de reis voorbeeldig gedragen; zij hadden dan ook, wat voeding en behandeling betreft, in 't geheel geen reden tot ontevredenheid.

Heden zullen zij ontscheept worden en hunne kazernen betrekken.

— Van Amboina schrijft men ons, dd. 8 Junij ll.:

Sedert eenige dagen vallen op dit eiland zware regens, vergezeld van hevige Oostenwinden. Z. M. brik *Cachelot* is in commissie naar de Zuidwester-eilanden vertrokken, en binnen weinige dagen vertrekt Zr. Ms. korvet *Pallas* naar de Tominibaai.

Per telegram van Soerabaija zijn tijdingen van Banjermasin ontvangen, loopende tot den 20sten Junij jl.

Hoewel de schriftelijke rapporten nog niet bij de regering zijn ontvangen, deelen wij nopens den loop der gebeurtenissen het volgende mede:

Den 11den Junij zijn de troepen, onder de bevelen van den kolonel Andresen, naar Martapoera opgerukt. Den 13den is de kraton bezet zonder tegenstand te ontmoeten: de muitelingen hadden bij de aankomst der troepen de vlugt genomen.

Den 15den is de voorhoede, sterk 200 bajonetten, naar Pengaron gedirigeerd, welke plaats den 18den daaraanvolgende bezet is, juist toen eene bende Moeningers dezelve op nieuw zoude aanvallen.

Den vorigen dag had eene ontmoeting plaats gehad met de opstandelingen bij Soengi Raija, bij welke gelegenheid zij op de vlugt zijn geslagen, na, zoo men zegt, 30 man aan gesneuvelden en 60 aan gekwesten te hebben verloren.

Den 19den zijn de eerste laadpraauwen van Pengaron te Martapoera aangekomen, en was de communicatie toen hersteld.

De muitelingen hebben den voorraad steenkolen verbrand.

Den 16den trok de hoofdmagt naar Goenoeng Glawak, waar zich de van Martapoera gevlugte Moeningers hadden verzameld. Vóór de aankomst der onzen namen zij ook dáár de vlugt. Van Goenoeng Glawak deed de chef der expeditie eene verkenning naar Kalangan. Alles is daar verwoest gevonden.

Den 18den is de reserve, onder 't bevel van den luitenant-kolonel Boon van Ostade, naar Goenoeng Djabok opgerukt, van waar de muitelingen ook reeds waren gevlugt, en waar alles verwoest is.— Volgens berigten zou de vijand zich in het Moeningsche, waar de zoogenaamde sulthan Koening zich heeft versterkt, te zamen trekken; men was voornemens, derwaarts met de hoofdmagt op te rukken, zoodra een en ander voor het transport der vivres gereed zou zijn, — ten einde aan de muitelingen dáár den laatsten slag toe te brengen. Op de Kapoeas- en Poeloe Petak rivier hebben de Dajaks zich, aangevoerd door Maleijers, versterkt: na de operatiën in Moening zou ook dat verzet gestraft worden.

Te Sampit is eene militaire bezetting geplaatst.

De gezondheidstoestand der troepen liet niets te wenschen over: men had slechts 21 zieken.

Te Martapoera is alles rustig, zijnde de mannelijke bevolking met vrouwen en kinderen nagenoeg geheel teruggekeerd.

De bevelen aan de kampongshoofden uitgevaardigd werden stipt opgevolgd.

Drie Kiai's, aanvoerders der benden tegen Kalangan en Pengaron, zijn gearresteerd. Een daarvan, (het hoofd van Goenong Glawak), die zich door de vlugt trachtte te redden, is gedood.

— Van eene wel onderrigte zijde is vernomen dat, toen de eerste tijdingen van den opstand in Bandjermasin te Singapore bekend werden, de Gouverneur van Prince of Wales Island, Singapore en Malacca onmiddelijk het voornemen opvatte, om een oorlogstoomschip ter adsistentie derwaarts te zenden. De Gouverneur heeft daarvan echter afgezien, toen, zeer kort daarop, de maatregelen van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement tot het bedwingen van die beweging genomen, bekend werden en daaruit bleek, dat de voorgenomen hulp overbodig zou zijn.

Den 27sten Junij ll. zijn te Padang verkocht 30,000 picols koffij, die hebben opgebragt *f* 870,412:80, of gemiddeld *f* 29½ per picol, zijnde *f* 3.70 minder per picol dan op de laatste veiling van 30 Maart.

Krawang. Van den 22sten Junij tot den 1sten Julij jl., zijn in deze residentie onophoudelijk zware regens gevallen, welke eenige schade aan het te veld staande padi-gewas hebben veroorzaakt. Vooral de lage streken van het district Tjabang Boengin hebben veel geleden. De padi van drie bouws is door zware regens niet geoogst kunnen worden en werd door windvlagen neergeslagen, zoodat zij tot bederf is overgegaan. Niettegenstaande den hoogen waterstand en overstroomingen, is geene schade toegebragt aan wegen, bruggen, afdammingen of waterleidingen.

Palembang. Gedurende de maand Mei, viel ter hoofdplaats Palembang niets bijzonders voor. De rust en orde bleven ongestoord.

De handel was niet zeer levendig.

Lematang Oeloe. Den 8sten Mei ll, is eene colonne sterk 125 man, onder bevel van den kapitein du Puy de Montbrun, van Lahat opgerukt naar Padang (Marga Semidang).

Padang en de nabij gelegene doesons Tingi Hari, Tandjong Auer en Goenoeng Meraksa waren verlaten.

De Pasirah van Semidang en het hoofd van Tingi Hari, waren, na daartoe door zendelingen te zijn opgeroepen, afgekomen; de Pasirah van Goemaij Oeloe zond berigt. dat hij zijne ladang niet kon verlaten en dat zijne ondergeschikte hoofden waren gevlugt.

Van vijf doesons werden landrenten opgebragt.

Nadat de colonne in verschillende rigtingen excursiën had gemaakt, keerde dezelve den 19den Mei naar Lahat terug, met achterlating te Padang, in een versterkt kampement, van 50 onderofficieren en manschappen, onder den luitenant Tomeij en van het adjunct-divisiehoofd van Lematang Oeloe.

Op den terugmarsch werd de colonne op p. m. 2 palen van Padang, gedurende eenige oogenblikken, beschoten. Op het vuren der voorhoede nam de vijand dadelijk de vlugt.

De goede gezindheid van het Pasirahoofd van Semidang en het hoofd van Tingi Hari, alsmede van het in onderwerping gekomen gedeelte der bevolking van de margas Gomaij Oeloe en Semidang, doet spoedig een beteren stand van zaken te gemoeten zien.

In de marga Goemaij Lembak ging men voort zich te onderwerpen. Zoowel dáár als in de marga's Pager Goenoeng en de Moelak's werd de rust meer en meer bevestigd.

Ook met de Goemaij Talang is de toenadering grooter geworden. Alleen dat gedeelte, waar Pirahoen en de zijnen zich ophouden, is nog niet overgekomen: den 6den Junij zou eene colonne van 60 man en 40 pradjoerits naar Endikat vertrekken, om te trachten Pirahoen c. s. in handen te krijgen.

In het algemeen hebben de zaken in de Lematang Oeloe een gunstig aanzien gekregen, en het bezetten door onze troepen van eenige doesons, zoo als Padang, Penantian en Lobosepang, heeft aan de welgezinden veel vertrouwen ingeboezemd en draagt bij tot de herstelling der rust. Overal, waar de troepen zich hebben vertoond, heeft dit eene goede uitwerking op de massa der bevolking te weeg gebragt.

Eene colonne van 180 man is, den 13den Mei, onder bevel van den majoor van den Bergh, van Lahat naar Tebing Tingi vertrokken, om van daar uit de doeson Keban te bezetten.

Eene andere, sterk 160 man, zou een paar dagen later mede naar Tebing Tingi vertrekken, om in de eerste dagen van Junij de Ampat Lawang binnen te rukken.

De hoofden zijn in dat landschap welgezind: men was druk bezig, om den weg naar Keban in orde te maken. Hieruit valt af te leiden, dat de vestiging in de Ampat Lawang zal kunnen worden bewerkstelligd zonder tegenstand te ontmoeten.

Van Moeara Kompeh en Djambi, zijn geene tijdingen van eenig belang ontvangen.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 30 Junij. In den Oostpost No. 26, dd. 31 Maart jl., komt, onder de ingezonden stukken, een brief voor van den heer P. Kervel, Belgisch consul alhier, waarbij eene beschrijving gegeven wordt van het ongelukkig lot van den gezagvoerder en de equipage van het Belgische schip *Constant*, die verleden jaar, in den nacht van den 9den op den 10den Julij, op de hoogte der Carolina-eilanden hun schip verloren, en na een en tachtig dagens zwervens eindelijk te Dureh, Geelvinks baai, aankwamen, nadat zij reeds tot het verschrikkelijk besluit hadden moeten komen, twee hunner makkers te dooden om hun tot spijs te verstrekken.

Voorts wordt in dat berigt melding gemaakt, dat eene boot met vijf man in denzelfden nacht het wrak had verlaten, en dat van deze ongelukkigen sedert niets was vernomen.

Wij zijn thans in de gelegenheid gesteld door de welwillendheid van den gezagvoerder van het Nederl. schip *Jan van Brakel*, den heer C. Verheij, komende van Japan, omtrent het lot dezer vijf manschappen eenig nader berigt medetedeelen.

Kap. Verheij verhaalt ons het volgende:

Woensdag, 22 December 1858, ongeveer 3 uur in den namiddag, kwamen er twee booten van het eiland Angaur (Pelew-eilanden) aan boord. In een er van bevond zich onder de inlanders een Europeaan, zich noemende Johan Alting, die verklaarde schipbreuk te hebben geleden met het Belgische schip *Constant*, gezagvoerder Uitenhove, vijf maanden geleden, op het Bordelaise eiland.

De geheele equipage had het schip verlaten en, na vijf en veertig dagen in twee booten op de opene zee te zijn geweest, besloten vijf man der equipage, waaronder deze Alting, hunne makkers te verlaten, en na drie dagen zwervens kwamen zij op het eiland Angaur aan, waar zij wel ontvangen werden. Vier hunner werden, na eenigen tijd daar te hebben vertoefd, door een Engelsch schip opgenomen en verlieten aldus het eiland, waar Alting door ziekte verpligt werd achter te blijven. Hij was nog twee maanden aldaar, toen de *Jan van Brakel* hem opnam en naar Japan medenam, waar hij door het Nederlandsche opperhoofd, den heer Mr. J. H. Donker Curtius, bovengemelde verklaring aflegde.

— Kapitein Uitenhove is gisteren, met eenige lieden zijner equipage, van Ternate, per stoomschip Padang, in goeden welstand hier aangekomen. (*Oostpost.*)

Pasoeroean, 29 Junij. Gedurende deze maand zijn alhier bijna dagelijks zware regens gevallen, waardoor op de meeste fabrieken niet gemalen kan worden.

In de afdeeling Malang is dit hetzelfde geval, met uitzondering van een gedeelte van het district Singoeroe, waar men over droogte klaagt, terwijl voor de tabakscultuur aldaar naar regen verlangd wordt.

(*Pas. N. en Adv. B.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Turin, 9 Mei. De Oostenrijkers zijn heden van Tronzano teruggetrokken, na vruchteloos getracht te hebben, bij Gerola eene brug over den Po te slaan. Er schijnen weder schermutselingen te hebben plaats gevonden, daar vele gekwesten, nabij Gravellone, over de rivier zijn gevoerd.

Marseille, 11 Mei. Heden is Keizer Napoleon, van een schitterenden staf vergezeld, aan boord der *Reine Hortense*, van hier naar Genua onder zeil gegaan.

Berlijn, 10 Mei. Heden morgen is het stoffelijk overschot van Alexander von Humboldt ter aarde besteld. De begrafenis was schitterend en plegtig, en werd door vele geleerden en hooggeplaatste personen bijgewoond. In de domkerk werd het lijk door den prins-regent en de leden der vorstelijke familie afgewacht.

Rotterdam, 10 Mei.

Eene dépêche in den *Nord* meldt het volgende: »Ten gevolge van de verklaringen van Rusland en van de door de Fransche regering gegeven ophelderingen, zijn Engeland en Pruissen tot het besluit gekomen om neutraal te blijven, ten einde den tegenwoordigen oorlog te localiseren." — Alhoewel de *Nord* in zijn overzigt met veel ophef naar deze dépêche verwijst, is het vooralsnog vrij duister welke beteekenis daaraan moet worden gehecht. Het berigt zelf behelst toch eigenlijk volstrekt niets nieuws. Dat Engeland, Pruissen en Rusland neutraal blijven, wanneer, gelijk de dépêche meldt, »de oorlog zich localiseert", d. i. zich tot Italie bepaalt, daaraan twijfelt niemand. Er was wel is waar een oogenblik sprake, dat Rusland een of- en defensief verbond met Frankrijk gesloten had, doch dat gerucht is dadelijk en langs officielen weg tegengesproken. Den 29sten April verklaarde de Russische gezant aan de Engelsche regering, dat zulk een tractaat niet bestond en dat Rusland niet voornemens was zich in den strijd te mengen; het had slechts maatregelen genomen, die de voorzigtigheid en de ernst van het oogenblik voorschreven. Zoowel het een als het ander is nog weinige dagen geleden door de dagbladen van St. Petersburg officieel bevestigd. Herhaaldelijk, en laatstelijk nog den 18den April, is ook door de Engelsche regering in het Parlement verklaard, dat het Engelsche gouvernement besloten had om neutraal te blijven. Den 4den Mei eindelijk verklaarde de Pruissische minister van buitenlandsche zaken in de kamers, dat Pruissen zich bepalen zou met het oog te houden op het belang van Duitschland, dat niet geschonden, en op het staatkundig evenwigt van Europa, dat niet verbroken worden mogt, met andere woorden, dat Pruissen vooralsnog geen aanleiding vond, om zich in den strijd om Italie te mengen en neutraal zou blijven zoolang zich de oorlog localiseert. De dépêche van den *Nord* behelst dus niets dan hetgeen voorlang en op officieele wijze ter algemeene kennis werd gebragt; men zal dus nadere ophelderingen moeten afwachten voor met eenige zekerheid over de strekking dier dépeche uit Londen te kunnen oordeelen, die bovendien elk officieel karakter mist en die, terwijl zij reeds gisteren middag in het bezit van den *Nord* was, tot op dit oogenblik door geene enkele dépeche uit Londen of uit eenige andere plaats, wordt toegelicht; wij zeggen *toegelicht*, want na de officieele verklaringen, die in de Pruissische kamers, in het Engelsche parlement en in de in Engeland dezer dagen gehouden meetings gedaan werden, en na de verzekering der Russische diplomatie en regeringsorganen, — komt in de dépeche van den *Nord* niets nieuws voor en behoeft zij derhalve slechts *toelichting*, geenszins *bevestiging*.

Het heeft bij velen bevreemding gewekt, dat de Oostenrijksche troepen hunne voorwaartsche bewegingen in Sardinie, welke een spoedig treffen deden te gemoet zien, weldra gestaakt hebben. Zij hebben wel is waar nog pogingen aangewend om bij Frassinetto den Po over te trekken, maar over het algemeen hebben zij zich tot eene rugwaartsche beweging bepaald. Er is alle reden om te denken, dat deze houding aan een veranderd inzigt nopens hunne operatien moet worden toegeschreven.

Hetgeen wij heden ten dien aanzien vernemen, strekt om dit gevoelen te bevestigen. Immers meldt eene dépêche uit Turin, dat zij zich versterken aan de beide oevers der Sezia en te San Germano, zekerlijk met het doel, om daar een aanval der vijandelijke troepen af te wachten. Hetgeen de *Nord* te dien aanzien meldt, komt hiermede overeen, althans in zooverre als dit blad zegt, dat de rugwaartsche beweging van graaf Giulay het gevolg is van een uit Weenen ontvangen bevel, waar men een geheel nieuw plan voor de operatien van het Oostenrijksche leger heeft vastgesteld. Het blad voegt er bij, dat het door bijzondere informatien in staat is, dit berigt mede te deelen.

Thans wordt weer van verschillende zijden verzekerd, dat keizer Napoleon morgen Parijs zal verlaten, om zich naar het oorlogstooneel te begeven.

ENGELAND.

Wat de menigvuldige telegrammen betreft uit Oostenrijk en Sardinië, zoo geldt daaromtrent hetgeen de *Times* zegt: »Er zullen geruchten gemeld worden, waarop niet met grond is af te gaan; men zal feiten vernemen, die, ofschoon ontwijfelbaar echt, herhaaldelijk geloochend en op nieuw bevestigd zullen worden, alvorens ze als waarheden zullen gelden." De *Times* hecht geene waarde aan de verklaring van Rusland aangaande het tractaat met Frankrijk. Men behoort vooraf te weten, dat de gouvernementscandidaat voor Korsham bij gelegenheid zijner verkiezing opentlijk het volgende mededeelde: »»Het engelsche gouvernement had, zeide hij» regtstreeks en in onmiskenbare taal inlichtingen gevraagd van den czar-zelven, om te mogen weten, of zulk een tractaat eenige bepalingen inhield, die geacht konden worden vijandig te zijn tegen Engeland. Vorst Gortschakoffs antwoord was afdoende. Hij zeide: »»Ik ontken niet, dat er een overeenkomst op schrift bestaan kan tusschen Frankrijk en Rusland."" Na deze aanhaling zegt het blad: »Wij vermeenen dat die geheel voldoende is, om onze ongerustheid op dit punt te regtvaardigen." Natuurlijk volgt onmiddelijk na deze gewigtige bekentenis de gereede, maar minder belangrijke verzekering, dat de geschrevene overeenkomst »geene voor Europa vijandelijke verpligtingen behelst." »Wij konden bezwaarlijk verwachten," vervolgt de *Times* met veel schijn van reden, »dat de russische gezant de bijzonderheid zou erkennen, dat een verbond, hetwelk hij aan de oogen van Europa onttrekt, eene overeenkomst zou bevatten, strekkende tot de verdeeling van Europa. Voor ons is het genoeg te weten, dat niet een tractaat, maar een overeenkomst op schrift tusschen Frankrijk en Rusland bestaat, welke die mogendheden, in haar belang, achten geheim te moeten houden voor een derde mogendheid. Vorst Gortschakoff geeft zijn persoonlijke verzekering, dat deze overeenkomst op schrift geen vijandelijk verbond tegen Europa bevat. En op dezen grond zouden wij, ons veilig achtende, in slaap moeten vallen, ons vertrouwen zonder aarzeling in de openhartigheid van vorst Gortschakoffs gevoelen, aangaande de geschrevene overeenkomst, stellen, en in het onschadelijke van dit geheim tusschen twee tot aanvallen gezinde keizers gelooven. Wij kunnen de russische zienswijze aangaande de strekking van dit tractaat niet aannemen, want het is blootelijk woordenzifterij, om aan de overeenkomst op schrift tusschen twee keizers een anderen naam te geven. Wanneer wij aan het onschadelijke van een tractaat moeten gelooven, ten gevolge waarvan legerafdeelingen in beweging worden gezet, dan zouden wij gaarne vooraf iets weten van de artikelen, waarover men het eens geworden is. Ontkenningen hebben in den laatsten tijd veel van hare waarde verloren. Wij herinneren ons, hoe onwrikbaar de zending van vorst Menzikoff ontkend werd en wij hebben meer dan eene gelegenheid gehad, om gedurende de laatste dagen op te merken, hoe dag aan dag elke gebeurtenis, die op het punt stond zich te verwezentlijken, op de zorgvuldigste wijze in den *Moniteur* werd ontkend. *Eene officiële ontkenning is tegenwoordig bijna zeker de voorlooper van een onverdedigbare onderneming.*"

Wat ook het gevoelen der andere bladen zijn moge, de bekentenis van vorst Gortschakoff, dat er »eene geschrevene overeenkomst", zoo als hij het noemt, tusschen Rusland en Frankrijk bestaat, is voldoende om wantrouwen op te wekken. Wat die overeenkomst ook zijn moge, en welke uitlegging de russische minister daaraan ook moge wenschen te geven, zeker is het dat zij in strekking niet dan anti-engelsch kan zijn. Het feit van uitsluiting, en nog meer de poging, die het fransche gouvernement, volgens de diplomatieke nota van graaf Walewski, in het werk schijnt te stellen om eene »entente" met Engeland in de italiaansche kwestie tot stand te brengen, is hiervan het bewijs. Doch wat zal het gevolg zijn, indien het engelsche gouvernement, steeds meer wantrouwen voedende, alle toenadering van Frankrijk doet mislukken? Een afgezonderde houding, waarin het Europa toegrijnst, in afwachting van een vereenigden aanval op de kusten van Groot-Brittannië. Weinigen kunnen en nog minder willen zoo blind zijn, om (niettegenstaande alle ontkenningen, verzekeringen of toenaderingen) te twijfelen aan de bedoelingen der twee groote europesche magten, waarvan het aan de eene gelukte, in hare pogingen tot wraakneming over Waterloo een bondgenoot te zullen zien deel nemen, die de Krim te wreken heeft op eene mogendheid, welke alleen door haren toenmaligen franschen bondgenoot weêrhouden werd, niet slechts om ook de andere helft van Sebastopol, te begeeren, maar ook Kroonstadt te bemagtigen. De dienst, toen door Napoleon III aan Rusland bewezen, werd evenmin vergeten als het verraad door het engelsche ministerie tegen Nicolaas I gepleegd, met opzigt tot diens bekend memorandum.

Het is dus niet te verwonderen, dat het engelsche gouvernement, bij het vooruitzigt van zeer ernstige omstandigheden, bedacht blijft op het aanwenden der beste middelen ter bescherming van het rijk, of zelfs op datgene, hetwelk bovendien nog gevorderd mogt worden, en sommige wenschen zelfs, dat Engeland, op grond van *onzijdigheid*, den uitvoer van wapenen, machineriën, steenkolen en al hetgeen noodig is tot het voeren van den krijg te land of ter zee verbiede; »doch dit is eene aangelegenheid," zegt de *Times*, »die overweging vereischt, want hetgeen wij in één geval doen, moeten wij in alle andere gevallen doen en waarschijnlijk gedurende geruimen tijd."

Men verwacht thans elken dag de oorlogsverklaring van Frankrijk aan Oostenrijk, en de oostenrijksche gezant zal heden of morgen Parijs verlaten, na de belangen der oostenrijksche onderdanen onder de bescherming van den nederlandschen gezant gesteld te hebben (volgens de fransche brieven).

— Onder de buitenlandsche officieele stukken bekleedt de fransche nota, door het keizerlijke bewind aan de consuls en agenten gezonden, de eerste plaats, en ze onderscheidt zich meer door gematigdheid en vredelievenden toon, dan door juistheid van voorstelling.

— Gisteren werd er eene algemeene dankzegging gedurende de godsdienstoefening in al de protestantsche kerken gehouden voor het herstel der rust in Indië.

— Na het sluiten der correspondentie van eergisteren, werd men nog bekend met de schorsing van speciebetaling door de nationale bank te Weenen. Ofschoon onvermijdelijk, had men dit zoo spoedig na de verklaring van den oorlog niet verwacht. De bepaling, dat het papier, hetwelk uit de nationale bank vloeijen zal, niet weder als betaling kan dienen bij het voldoen van belastingen, zal weldra alle klinkende munt doen verdwijnen en het uiterst moeijelijk maken, om later eene niet zeer twijfelachtige oorlogsbelasting, gewoonlijk bestempeld met den naam van vrijwillige nationale leening," uit te schrijven met hoop op eenig slagen.

— Het gouvernement heeft besloten tienduizend ervaren nieuwe zeelieden aan te werven tegen £ 10 (ƒ 120) handgeld, mits onder de 45 en boven de 20 jaren; gewone zeelieden ontvangen £ 5.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 Mei. Het leger wordt iederen dag voltalliger. Meer dan 20,000 paarden, die niet van Marseille konden vertrekken, zullen thans wel reeds te Genua aangekomen en ter beschikking van het leger gesteld zijn.

Het hangt nu slechts van maarschalk Baraguey d'Hilliers of van generaal Mac Mahon af, om offensief te handelen, en binnen kort verwacht men de tijding van een veldslag.

— Zoo als bekend is, heeft de Fransche regering toestemmend geantwoord op het verzoek van de Engelsche regering, om een officier naar het hoofdkwartier van het Fransche leger te mogen zenden, ten einde de operatiën te volgen. Men verneemt thans, dat sir Claremont met die betrekking belast is. Tijdens den oorlog in het Oosten was hij met hetzelfde doel afgezonden.

— De keizer zal, naar men zegt, een historisch bureau aanstellen, belast, om, gedurende den oorlog, alle stukken te verzamelen, die belangrijk zijn voor de geschiedenis van dezen oorlog in Italië.

— Er heeft een gerucht geloopen, dat de belegeringsvloot, onder bevel van den schout-bij-nacht Bouet Villaumez, niet verder zou georganiseerd worden, en dat het opperbevel van dien officier was opgeheven. Waarschijnlijk is die organisatie slechts verdaagd, daar alle schepen, waarover de staat kan beschikken, gebruikt worden tot het transport van troepen en ammunitie.

— Generaal Klapka bevindt zich alhier; hij heeft een gesprek gehad met den keizer en prins Napoleon.

— Reizigers uit Italie verzekeren, dat de Fransche agenten aldaar voorzien zijn van eene instructie van den volgenden inhoud: »niets tegen den paus, geene republikeinsche proclamatiën, overigens handelen naar goedvinden.

— De *Patrie* bevat het volgende, hevig en zeker sterk partijdig artikel over de tractaten van 1815:

»Wij zeiden, voor eenigen tijd, dat Oostenrijk vroeg of laat het geduld van Europa moest vermoeijen, door de onregtvaardigheid van zijn politiek in Italië, en door zijne verachting van het internationale regt. Wij dachten echter niet, dat die mogendheid, door hare aanvallende beweging en hare kwade trouw, zoo spoedig in den ban der natiën zou gedaan worden.

»Zij heeft dien stap gedaan; maar, stellende tegenover de verzoenende pogingen der diplomatie, en de gematigdheid van Frankrijk, altijd nieuwe eischen, welke zij ten laatste door nieuw geweld bekroonde, heeft zij — en daarvoor zal zij boeten — de tractaten van 1815 verscheurd.

»Oostenrijk levert inderdaad aan de beslissing des oorlogs over, niet alleen het behoud zijner bijzondere tractaten met de Italiaansche vorsten, maar het bezit zelfs van het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk.

»Als de wapens van Frankrijk en Piemont, te zamen

strijdend voor regt en regtvaardigheid, de verdrukkers, meer nog dan de meesters van het Italiaansche vaderland zullen neêrgeworpen hebben — welke natie van Europa, wij vragen het, welk engelsch cabinet, hoe tory het dan ook zij, zal er dan nog aan durven denken, ten voordeele van Oostenrijk, de slotacte van het Weener congres te doen herleven?

» Oostenrijk zou in zijne neêrlaag een nieuwen lap van de tractaten van 1815 zien afscheuren, en de bladzijde van deze verdragen, die maar al te lang zonden gediend hebben, om zijne overheersching in de Lombardische-Venetiaansche provinciën te staven, zou niets anders meer zijn, dan eene bladzijde in de geschiedenis.

» Zoo heeft Oostenrijk, in de strikken van eigene dubbelhartigheid en eerzucht gevangen, door den oorlog te doen ontstaan, vooraf het uur aangeteekend, waarop men het Italië zal afnemen — zonder zelfs te kunnen hopen, in de toekomst, dat het nog eene schuilplaats vinde in diezelfde tractaten, welke het tot nu toe nog beschermden in die oogen van Europa.

» Oostenrijk is over den Ticino getrokken: *het heeft Lombardije verloren!*"

— De keizer heeft onlangs op een diner aan eenige officieren gezegd: » Wij zullen dezen zomer veel te doen hebben, mijne heeren, maar in de maand September zullen wij, hoop ik, te zamen te Compiègne jagen.

DUITSCHLAND.

De *Wiener Zeitung* deelt den tekst mede van het Oostenrijksche ultimatum aan Sardinie. Het luidt als volgt:

» De keizerlijke regering — Uwe Exc. weet het — heeft zich beijverd om toe te treden tot het voorstel van het Petersburgsche cabinet, tot het houden van een congres van de vijf mogendheden, ten einde de middelen op te sporen, waardoor de verwikkelingen in Italie ten einde kunnen worden gebragt.

» Wij hebben evenwel, overtuigd als wij zijn van de onmogelijkheid, om te midden van het wapengekletter en de oorlogstoebereidselen in een aangrenzend land, met eenige hoop op welslagen, de vredelievende beraadslagingen te beginnen, gevorderd dat het Sardinische leger voor de bijeenkomst van het congres op den voet van vrede worde gebragt en de vrijcorpsen of Italiaansche vrijwilligers afgedankt worden.

» De Engelsche regering vond deze voorwaarde zoo billijk en zoozeer overeenkomstig met de eischen van den staat van zaken, dat zij niet aarzelde het voorstel over te nemen, en zich bereid te verklaren om, in overeenstemming met Frankrijk, op de onmiddelijke ontwapening van Sardinie aan te dringen en die mogendheid daarentegen voor elken aanval van onze zijde gezamentlijk te waarborgen, een waarborg, waaraan wij — het is onnoodig dit te zeggen — alle regt zouden hebben laten wedervaren.

» Het turinsche cabinet schijnt slechts door eene kategorische weigering geantwoord te hebben op de uitnoodiging, om zijn leger op den voet van vrede te brengen en den hem aangeboden gezamentlijken waarborg aan te nemen.

» Deze weigering doet ons leed, te meer daar, wanneer de Sardinische regering zich bereid had verklaard, het door ons gevraagd bewijs van vredelievende gezindheid te geven, wij hierin een eerste kenteeken zouden hebben gezien van haar voornemen, om van haren kant mede te werken tot eene verbetering der ongelukkige betrekkingen, welke reeds sedert eenige jaren tusschen beide landen zoo gespannen zijn. In dit geval zouden wij in staat geweest zijn, om door een verplaatsing der in het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk gestationneerde troepen, een bewijs te meer te geven, dat zij daar met geen aanvallend doel bijeen gebragt zijn.

» Daar echter onze hoop tot dusverre teleurgesteld is geworden, heeft de keizer, mijn doorluchtige meester, mij gelast regtstreeks eene uiterste poging aan te wenden, om de regering van zijne Sardinische Majesteit terug te doen komen op het besluit, waartoe zij zich bepaald schijnt te hebben.

» Dit, Mijnheer de graaf, is het doel van dezen brief. Ik heb de eer Uwe Excellentie te verzoeken, om zijn inhoud in de ernstigste overweging te nemen en mij te doen weten, of de koninklijke regering al dan niet er in toestemt, om onmiddelijk haar leger op den voet van vrede te brengen en de Italiaansche vrijwilligers af te danken.

» De overbrenger van dezen brief, wien gij, mijnheer de graaf, uw antwoord wel zult willen doen toekomen, zal tot dat einde gedurende drie dagen tot uwe beschikking blijven.

» Indien hij, na het verstrijken van dien termijn, geen antwoord van u zal ontvangen hebben, of een antwoord, dat niet in allen deele voldoende is, dan moet de Sardinische regering voor de ernstige gevolgen, welke deze weigering na zich slepen zou, geheel en al verantwoordelijk worden gesteld. Na vruchteloos alle verzoenende middelen te hebben uitgeput, welke kunnen strekken, om voor 's keizers onderdanen den vrede te bewaren, zal de keizer, tot zijn diep leedwezen, de toevlugt moeten nemen tot de wapenen, om dien vrede te verwerven.

» In de hoop, dat het antwoord, hetwelk ik Uwe Exc. verzoek, overeenkomstig zal zijn met onze wenschen tot behoud van den vrede, enz."

Op dit ultimatum volgde een artikel in de *Wiener Ztg.*, dat ongeveer als volgt luidt:

Dewijl de Oostenrijksche regering opregt gezind is, den vrede zoo mogelijk te bewaren, ten einde de verantwoordelijkheid niet op zich te laden, dat gelukkige en rijk door de natuur gezegende landen door den oorlog worden geteisterd, heeft de Oostenrijksche regering het van haren pligt geacht, om nog eene laatste poging bij het cabinet van Turin in dien zin te doen.

Gedurende jaren heeft de Sardinische regering de heiligste regten van Oostenrijk aangetast, terwijl hare jongste maatregelen het bewijs hebben geleverd, dat zij zich tot verklaarden vijand van Oostenrijk stelt. Aan Sardinie staat slechts de weg open om de overtuiging te geven, dat het opregtelijk gezind is tot regtmatige en geregelde betrekkingen terug te keeren, namelijk door zich te ontwapenen. Op last des keizers heeft de graaf von Buol eene nota gerigt aan den graaf de Cavour, waarbij in verzoenenden geest, maar met klem en waardigheid, Sardinie wordt aangemaand om zich te ontwapenen, tevens wijzende op de zware verantwoordelijkheid, welke het op zich zou laden, indien het aan die stem geen gehoor gaf. Indien deze sommatie door ontwapening wordt gevolgd, dan heeft Sardinie geen vrees te koesteren, dat het door Oostenrijk zal worden aangevallen, terwijl de verdere voorstellen, door de gezamentlijke groote mogendheden gedaan, in overweging kunnen genomen worden, welke voorstellen aan die sommatie zijn toegevoegd. Voor het overige blijft Oostenrijk het voorstel tot algemeene ontwapening onveranderd handhaven, hoewel het niet gezind is de maatregelen, welke het besloten heeft tegen Sardinie te nemen, aan den loop der verdere onderhandelingen over eene algemeene ontwapening ondergeschikt te maken

Wijders wordt in bedoeld stuk de wensch uitgedrukt, dat een eervolle vrede moge tot stand komen, onder bijvoeging, dat Oostenrijk met kalmte en gematigheid de toekomst te gemoet gaat. De laatste woorden van het bedoelde stuk luiden aldus:

» Hoewel het mogelijk is, dat wij zware beproevingen zullen te verduren hebben, zal echter de keizer en zijn getrouw volk steeds door het vertrouwen en den moed bezield blijven, welke het bewustzijn schenkt, dat men het goede regt aan zijne zijde heeft."

ITALIE.

Den 15den April heeft te Rome het sedert lang aangekondigde consistorie plaats gehad. Men had verwacht, dat de heilige vader daarin eene allocutie houden en zich over de politieke gesteldheid van Europa, inzonderheid over het voorstel tot regeling der Italiaansche aangelegenheden op een congres, uitlaten zou. Maar in het uitvoerige verslag, hetwelk het officiele dagblad van Rome van die vergadering geeft, wordt van geene allocutie gewag gemaakt.

— In den Kerkelijken Staat wordt van regeringswege veel moeite gedaan, om vrijwilligers voor het Pauselijke leger te werven, en ook de invloed der bisschoppen wordt tot bevordering van dat doel aangewend. Zoo is onlangs door den bisschop van Cagli en Pergola een herderlijke brief aan de jongelingen van de beide diocesen gerigt, waarin hij hen dringend uitnoodigt, om in 's lands krijgsdienst te treden.

» Wij hebben het geluk en het voorregt (zegt hij daarin) een hoogepriester tot staatshoofd te hebben. Hij nu rigt van den eersten troon der Katholieke wereld heden door mij, niet een bevel, zoo als hij zou kunnen doen, maar eene vereerende uitnoodiging tot u, wel beminde jongelingschap; hij biedt u zijn uniform, zijne wapenen aan en het voorregt, om eene roemrijke en voor u nieuwe loopbaan in te treden. En hij verlangt niet van u, dat gij u in allerijl bij legerbenden voegt en marcheert en uw leven op den vijandigen bodem van anderen landen bloot stelt, maar dat gij gewapend, als in een familiekring, vereenigd blijft en u om zijn troon schaart; hij verlangt niet van u, dat gij verwijderde vijanden te gemoet trekt, maar dat gij tegen hen op de wacht staat of hen afkeert, indien boosaardige lieden binnen 's lands onlusten mogten stichten of uit verre landen zouden durven komen, om onzen vredevorst te bestoken."

De bisschop herinnert verder aan den krijgsroem der oude Romeinen, gewaagt met scherpe berisping van de jongelieden, die in vreemde krijgsdienst gaan, en besluit met deze vermaning: » Tot nog toe heeft onze groote souverein u met den teederen naam van kinderen vereert; voortaan wil hij u ook zijne krijgsknechten noemen. Snelt dan toe op deze uitnoodiging. Toont dat gij in hem meer dan uw vader ziet, en dat gij gereed zijt, om uw bloed als water voor hem te vergieten en uw leven voor hem op te offeren."

— De Paus was bij de te Rome heerschende gisting onlangs voornemens te Bologna, onder de bescherming van het Oostenrijksche garnizoen, eene schuilplaats te zoeken. Maar de Fransche generaal Goyon heeft zich beijverd, Zijne Heiligheid gerust te stellen en hem zeer uitdrukkelijk te verklaren, dat het Fransche garnizoen tot den laatsten man toe zou gebezigd worden, om voor de veiligheid van zijn persoon en voor de handhaving van zijn gezag te zorgen. Dit wordt ook gezegd in eene door dien generaal uitgevaardigde proclamatie. Dezelfde verzekering heeft de Pauselijke nuntius alhier onlangs van den keizer mondeling ontvangen; Zijne Majesteit moet er, naar verzekerd wordt, bijgevoegd hebben, dat de maarschalk Baraguay d' Hilliers in last had, des noods eene geheele divisie Fransche troepen ter beschikking van den Paus te stellen. Aan den aartsbisschop van Parijs moet de keizer hetzelfde hebben medegedeeld met verzoek, om het aan de Fransche geestelijkheid bekend te maken.

— Volgens een berigt uit Napels, gaf de toestand des konings niet de minste hoop meer: het was een langzaam sterven. De prinsen van het koninklijk huis worden niet meer bij den lijder toegelaten. Intusschen was de koningin ijverig werkzaam, om in den geest der Oostenrijksche staatkunde invloed op den gang der openbare zaken uit te oefenen. De prins van Syracuse daarentegen, een broeder van den koning, achtte het aannemen van een meer liberaal regeringsstelsel raadzaam en kwam daarvoor opentlijk uit.

— In het officieel dagblad van Piemont is van regeringswege voorgedragen en door de twee kamers volvaardig aangenomen eene wet, waarbij den koning de uitoefening van het staatsgezag in vollen omvang, van de wetgevende zoowel als van de uitvoerende magt, opgedragen wordt.

De zitting der wetgevende kamers van Sardinie is voor onbepaalden tijd verdaagd, daar de wetgevende magt gedurende den oorlog door den koning wordt uitgeoefend; aan alle wegens politieke redenen veroordeelde personen is de straf kwijt gescholden.

Verder ontvangt men uit Turin berigten, volgens welke eene omwenteling in Toscane zonder bloedvergieting of grove wanordelijkheden is tot stand gekomen. Terwijl de groothertog zich met zijn gezin eerst naar Bologna en vervolgens naar Weenen begaf, kwam de generaal Ulloa te Florence, om het opperbevel over de Toscaansche troepen op zich te nemen. Ulloa heeft zich in 1849, bij de verdediging van Venetie tegen de Oostenrijksche troepen, onderscheiden; en had nu laatstelijk een gedeelte der Sardinische vrijwilligerscorpsen onder zijn bevel. Te Livorno is door het hoofd van het stedelijk bestuur aangekondigd, dat Toscane voorloopig en gedurende den oorlog door een gelastigde van het Sardinische gouvernement zou worden bestuurd, doch dat het niet bij Piemont ingelijfd zou worden, maar een zelfstandige staat zou blijven. In Massa en Carrara, twee provincien van het hertogdom Modena, aan den zeekant tusschen het Toscaansche en het Sardinische grondgebied gelegen, is een opstand uitgebarsten en heeft zich een voorloopig bestuur opgeworpen. Het Sardinische gouvernement meenende of verwachtende, dat die landstreek door de hertogelijke krijgsmagt bedreigd werd of zou worden, heeft troepen derwaarts gezonden, om er de ingezetenen te beschermen en de openbare rust te bewaren.

— De hevige regen, die in Piëmont is gevallen, en de daaruit gevolgde overstrooming van den Po zijn groote hinderpalen voor het Oostenrijksche leger. Te Castel Nuovo zijn thans 4000 Oostenrijkers aangekomen, welke tot het legercorps behooren, dat de rivier bij Cambio is overgetrokken. Het blijkt daaruit, dat de vijandelijke legers elkander hoe langs zoo meer naderen; de Franschen toch bevinden zich nog steeds in het dal van de Scrivia, en dekken van dien kant Novi en tevens de verbinding tusschen Alessandria en Genua.

Het is vreemd de manoeuvres van het Oostenrijksche leger na te gaan; zij trekken den Po over, doch begeven zich ook weder even spoedig terug, zonder iets anders dan eenige verkenningen gedaan te hebben.

Het legercorps van Canbio heeft getracht, bij Frassinetto de rivier over te trekken, doch stiet daar op het Piëmontesche leger, hetgeen tot eene schermutseling aanleiding gaf, zoodat zij hun plan niet konden volvoeren. Voor het oogenblik zullen zij het stellig niet weder beproeven, daar de rivier zeer gezwollen is.

Bij Verona heeft op den spoorweg een vreeselijk ongeluk plaats gehad; een convooi met militairen is tegen ammunitie-wagens gestooten, waardoor eene uitbarsting plaats had en vele wagens in de lucht vlogen. 23 manschappen werden daarbij gedood en 124 gewond.

De Fransche troepen komen in grooten getale aan, en men telt thans 60,000 man te Genua, die spoedig vermeerderd zullen worden.

Maarschalk Baraguey d' Hilliers bevindt zich te Novi en maarschalk Canrobert te Alessandria.

Florence, 1 Mei. De hier wonende Engelschen hebben een adres onderteekend en doen aanplakken, waarin zij aan het volk mededeelen, dat zij de meeste sympathie gevoelen voor de omwenteling, die den 28sten heeft plaats gehad.

Het voorloopige bewind houdt zich bezig met de mobilisering van het leger en de aanwerving van vrijwilligers. Men heeft in de schatkist 4 millioen in geld en 16 millioen in geldswaarde gevonden. Er heerschte eene volkomen rust.

AMERIKA.

Mexico, 6 April. Eergisteren deed eene vijandelijke colonne, 4000 man sterk, eene poging, om de troepen der regering bij eene der stads poorten te overrompelen, doch de plannen van den vijand werden aan de regering door spionnen verraden. De regering had 3000 man aan de poort San Cosme doen post vatten, om den vijand te ontvangen, welke ook inderdaad te 4 uren in den ochtend kwam opdagen en een aanval op de versterkingen ondernam. In den aanvang werden zij teruggeslagen, doch weldra vielen zij andermaal aan, namen de barricade en maakten zich van 4 stukken geschut meester. Doch tot hun grooten schrik vonden zij nu het groote leger der regering in reserve, waarop zij terugtrokken, door de regeringstroepen vervolgd wordende en 2 der veroverde stukken achterlatende. Ten derden male keerden zij terug en namen de kerk San-Antonio, die zich op den afstand van een geweerschot van de poort bevindt. Van dit punt openden zij een moorddadig vuur op de troepen der regering, die in groote wanorde achter hunne verschansingen terugtrokken. Later werden nog onderscheidene vruchtelooze pogingen in het werk gesteld, om den vijand uit zijne stellingen te verdrijven. Te 10 uren nam de strijd een einde, en te 7 uren 's avonds trok de vijand in goede orde af naar Zacubaya. Het verlies van dooden en gewonden aan de zijde der regering moet zeer aanzienlijk zijn; het wordt geschat op 250 en 400, terwijl omstreeks 350 man tot den vijand overliepen. Het verlies des vijands moet in verhouding veel geringer geweest zijn. De vijand werd aangevoerd door kolonel Lane, vroeger ridmeester bij de Engelsche cavallerie. De demoralisatie onder de regeringstroepen neemt dagelijks toe, zoo dat de regering thans nog alleen wordt staande gehouden door de zedelijke ondersteuning van de Fransche en Engelsche legatien.

BRITSCH INDIE.

De directeur van het openbaar onderwijs in Britsch Indië heeft een belangrijk verslag opgesteld van het examen, in Elphinstone College gehouden, over de Government Law Classes voor 1857 — 58. De uitslag van dit examen schijnt voldoende te mogen genoemd worden. De studenten werden onderzocht in de regtsgeleerdheid, de wet van de contracten, de wet omtrent het bewijs en de criminele wet. De studenten in de wetten werden intusschen niet zonder onderscheid in deze verschillende vakken geëxamineerd. Aan de klassen van het eerste, tweede en derde jaar, waartoe al de geëxamineerden behoorden, werden geschreven vragen over de regtsgeleerdheid gegeven, en geen van de kweekelingen van het eerste jaar mogt tot de studie van het andere overgaan, alvorens die vragen op een voldoende wijze te hebben beantwoord. De klassen van het tweede en derde jaar werden onderzocht in de wet der contracten en in de wet handelende over de getuigen. Het examen van het derde studiejaar liep over de criminele wet; de studenten tot deze kathegorie behoorende moesten een opstel schrijven over den regel: *Caveat Emptor*. Uit het verslag blijkt, dat het aantal kweekelingen, die de wetten

bestuderen, zoo zeer is afgenomen, dat deze afdeeling dreigt geheel te niet te gaan. Ongetwijfeld is de studie van de wet lastig en wordt er groote volharding en werkzaamheid gevorderd, om ze gelukkig ten einde te brengen; maar dewijl het voor de inlanders tot de grootste onderscheiding de gelegenheid aanbiedt, en de regering dien weg voor hen nog meer wil openstellen, zou het voor de inboorlingen een schande zijn, indien zij aanleiding gaven, dat de law-school opgeheven moest worden uit gebrek aan scholieren.

— In de *Madras Times* wordt melding gemaakt van een gerucht, dat gedurende eenige dagen in omloop was, dat eenige van de voornaamste Hindoes en Mohamedanen in het presidentschap de noodige maatregelen van voorbereiding genomen hadden tot een monster-meeting tegen de zendelingen. Hun Brahminen en Moulvies zouden in grooten getale uit de Mofussil worden opgeroepen, ten einde aan de beweging de sanctie van hun gezag bij te zetten en ze met hun raad en woorden te leiden. Het gedrag van den heer Levinge, bij de jongste treurige tooneelen te Palamcottah, was de voorname grieve, en de verdrijving van missionarissen uit Indië het wezentlijke doel van degenen, die de voorgenomen beweging het meest bevorderen. Aan den secretaris van Staat voor Indië zou een memorie worden ingediend, waarin de opheffing van hun vermeende grieven zou worden verlangd.

Ingezonden Stukken.

Aan Den Redacteur van den Java-Bode.

Mijnheer de Redacteur!

Beleefdelijk verzoek ik UEdg. om, zoo daartegen geene bedenkingen bestaan, de ondervolgende regels in den Java-bode te willen doen opnemen. Zij zijn geschreven naar aanleiding van het in dat blad van den 14den Mei 1859 no. 39 voorkomende onderwerp, betreffende de *Hadji's*; welk onderwerp, volgens opgave van uw specialen correspondent te 's Gravenhage, blijkt te zijn behandeld in eene, op den 21sten Maart ll. gehoudene, bijeenkomst van het te dier plaats gevestigd *Indisch Genootschap*.

„In die bijeenkomst is, onder anderen, op de vraag: wat zijn hadji's? geantwoord: „Hadji's zijn personen, die, ter voldoening aan een voorschrift van den Koran, om eens in hun leven het graf van den profeet te bezoeken, naar Mecca zijn geweest, om dien pligt te vervullen."

Volgens dit antwoord bevindt zich dat graf te *Mecca*. Mij echter is het, uit den door den heer Du Rijer uit het Arabisch in de Fransche en uit deze door den heer J. H. Glazemaker in de Nederlandsche taal overgezetten Alkoran, (gedrukt te Amsterdam bij T. ten Hoorn, 1698), en uit andere ter zake betrekkelijke bescheiden, vroeger en ook nu weder gebleken, dat gemeld graf zich, sedert den dood van dien profeet, nimmer te Mecca, maar altijd te *Medinah* heeft bevonden en er zich nog bevindt.

Geene enkele plaats, veel minder een voorschrift is in of uit den Koraän bekend gesteld, waaruit blijkt, dat de volgers van Mohameds godsdienst- leer verpligt zijn, om eens in hun leven dat graf te *Mecca* te bezoeken. Omtrent de gehoudenis eene bedevaart naar Mecca te moeten doen, die zulks kan, vind ik in den opgenoemden Alkoran, bijv. in het 2de en 21ste hoofdstuk, alleen het volgende: „De tempel te *Mecca* is de eerste, welke van *God* op aarde is opgerigt om dáár te worden aangebeden; Hij heeft denzelven gezegend, en het volk zal dáár het onderwijs van den regten weg vinden, met klaarblijkelijke teekenen Zijner almagt, te weten Abrahams plaats. Degeen, die in dezen tempel treedt, zal in eene plaats van zekerheid en van voorregten wezen. *God heeft geboden, dat zij, die vermogen hebben, derwaarts een pelgrimstogt zullen doen.* — De ongeloovigen zullen groote pijnen gevoelen, omdat zij het volk beletten het geloof te omhelzen *en den tempel van Mecca te bezoeken, die van God is opgerigt, om dáár van de geheele wereld te worden aangebeden.* Die dezen tempel wil bezoeken en er ingaat met het voornemen, om daarna tot zijne boosheid terug te keeren, zal strengelijk worden gestraft. — Gedenkt dat Wij (God) aan Abraham de plaats, om den tempel te *Mecca* te bouwen, getoond en hem hebben bevolen Mij (God) alléén te aanbidden, en Mijnen tempel van afgoden te zuiveren, tot vreugde van hen, welke er bedevaarten doen. —*Het volk zal dáár hunne gebeden verrigten ten bepaalden tijde en dage en den Heer voor het goede, dat Hij hun gedaan en voor de rijkdommen, welke Hij hun heeft gegeven, dank bewijzen.*" enz.

Verschillende schrijvers, die tijdens en na genoemden profeet hebben geleefd, verhalen omtrent de plaats van diens overlijden en graf onder anderen: „Hij hield zich later te Yatrib op, waar hij het overige van zijne wet, en ook zijn leven, in het elfde jaar der Hegira, eindigde. Deze stad kreeg toen hierom den naam van *Medinah al Nabi*, dat is de stad van den profeet. — Hij stierf aldaar op Maandag, den twaalfden dag der maand van den eersten Rabius, toen hij 63 jaren oud was. *en werd er door zijne leerlingen in den tempel, ter regterhand van het altaar, in een torentje, begraven.* Zijne ijzeren kist hangt niet in de lucht door middel van een zeilsteen, waarvan, zoo als eenigen hebben verdicht, de vloer, het gewelf en de wanden des tempels zouden zijn gemaakt, maar *hij ligt in de aarde, zonder eenige pracht of rijkdommen, ofschoon de Mohamedanen jaarlijks derwaarts ter bedevaart gaan, om er hunne offeringen en gebeden te doen.*

Wil men meerdere bewijzen dien aangaande, dan leze men de werken daarover handelende van Georgius Elmacinus (in den tijd schrijver der Saraceensche geschiedenis), van dr. Prideaux, Hoornbeck, dr. Forbes, R. Millard en anderen, en hoore personen, die op beide plaatsen ter bedevaart zijn geweest en aan al hunne verpligtingen als ware Mohamedaansche geloovigen hebben beantwoord, en dan zal men worden overtuigd, in hoeverre sommigen, alvorens over die aangelegenheid te oordeelen en te schrijven, een behoorlijk onderzoek deswege hebben ingesteld.

Wat nu meer in het bijzonder betreft de vraag, wat *hadji's* zijn, zal het uit een juist onderzoek omtrent de vereischten, om als een in de Islamsche godsdienst onderwezene, een geloovige beschouwd en vervolgens tot hadji verheven te worden, als antwoord daarop blijken: dat het voor een Mohamedaan, onverschillig van welke natie hij ook zij, niet genoeg is eene bedevaart naar Mecca- alleen of wel ook naar Medinah te hebben gedaan, om een geloovige hadji te wezen, maar dat hij noodzakelijk aan de volgende 5 hoofdzaken moet hebben gevolg gegeven, om *daarna* als hadji te worden aangenomen en erkend, als: 1ste aan het *Sjahadad Islam*, (bersjaksi, of het afleggen der getuigenis) het geloofsformulier waarbij men verklaart, dat men slechts één God en Mohamed als profeet Gods erkent, bestaande in de woorden *La Illah Haillalah, Mohamad Rasoel Oellah*. Deze Sjahadad is dus het fondament der Mohamedaansche godsdienst; 2de aan het Salat, (Soembajeng, het doen der gebeden, waarbij de *Tasbêh* of het bidsnoer (Rozenkrans) onontbeerlijk is; 3de aan de *Zakat*, (zekere giften aan de armen, onderscheiden van Tsedekhat en Pitra); 4de aan de *Poeasa*, (de vasten), en 5de *Naik hadji*, (eene bedevaart naar en te Mecca te doen; naar Mecca alleen is voldoende, maar kan men tevens naar Medinah gaan dan is het beter).

Hebben de bedevaartgangers *aldaar* bovendien aan al de bijzondere voorschriften des Koraäns, *hun betreffende*, voldaan, *dan eerst* zijn zij volleerd hadji's, genieten de voorregten aan die roeping verbonden, en zijn geregtigd tot het dragen van den *Soerban* (tulband) en van den *Samaar*, de vroegere kleederdragt van hun profeet. Het gebruik van den *witten* Soerban en van den Samaar is echter niet verpligtend. Vele hadji's bezigen hierom Soerban's van eene andere kleur, vooral zij die mingegoed zijn, en deze kleeden zich gewoonlijk slechts met een enkel wit baadje zonder eigentlijken samaar. *Wit* is voor hen het teeken van geestelijkheid en reinheid.

Men denke echter niet, dat zij allen zeer bedreven zijn in de leer des Koraäns; alleen met enkele bijzonderheden en met de zoo evengenoemde 5 parinta'sagama Islam zijn zij goed bekend

Voor z over mij bekend is, bestaan er geene bijzondere, afzonderlijke opgaven der zich in de onderscheidene Residentien van N. O. I. bevindende hadji's. Men kan evenwel, mijns inziens, hun getal in elke Residentie en op zich-zelven staande Adsistent Residentie op Java, *door elkander gerekend*, stellen op p. m. 200 personen, (zijnde er op enkele plaatsen zelfs veel meer), zoodat men hun geheel bedrag kan brengen van 5000 tot op 6000 en, rekenende dat er in de zoogenaamde buitenbezittingen, hoofdzakelijk op Sumatra en Borneo, een gelijk getal aanwezig is, dan zal zulks een 10,000 à 12,000 van die personen aanwijzen. — Wat kan zulk eene magt, vereenigd, al niet uitvoeren!

Is het waar, dat de invloed der hadji's als nadeelig en schadelijk voor de bevolking en het gezag moet worden beschouwd en men hierom dien invloed en de vermeerdering van hun getal dient tegen te gaan, dan had men, dunkt mij, wanneer men zoo, — en te regt, — is bezorgd voor het welzijn der N. O. I. bezittingen in het algemeen en van Java in het bijzonder, met dezelfde belangstelling, met hetzelfde doel ter sprake moeten brengen, indien zulks niet reeds vroeger is geschied, — de onderscheidene andere Islamsche geloovigen en geestelijken, die in N. O. I. woonachtig zijn, zoo als bijv. de Penghoeloeh's agama of Hakiem's, de Sajit's, de Oelama's, Iemam's, Moedins, Chatib's, Bielal's en de Arabieren in het algemeen, die toch, elk in het bijzonder, en vooral de Sajit's, als afstammelingen van Mohamed, in geloofszaken min of meer invloed op de bevolking uitoefenen, en mitsdien ook op hen, in zekere gevallen, wel behoort te worden gelet.

Over het algemeen zijn de niet Mohamedanen vooral tegen de hadji's en zulks op grond van bepaalde feiten van misdaden, waaraan zij, gelijk men beweert, schuldig zijn, en waaronder nu weder behoort de vreeselijke gebeurtenis, welke onlangs nabij Bandjermassing heeft plaats gehad en waaraan, volgens mededeeling in den Java-bode van den 21 Mei jl., no. 41, eenige dweepzieke Maleijers, *en onder dezen vele hadji's*, medepligtig zouden zijn.

Zulke gruweldaden hebben aldaar vroeger, sedert er zich het Nederlandsch Gouvernement voor goed heeft gevestigd, ofschoon er zich *steeds* vele hadji's bevonden, niet plaats gehad. Het zal dus wel nader aan het licht komen, welke of wie de eigentlijke aanleidende oorzaak tot het plegen van dergelijke daden is geweest; of het *waarlijk* hadji's waren, die zich, uit eigen beweging, en dus zonder daartoe overgehaald of gedwongen te zijn, aan zulke onmenschelijke handelingen hebben schuldig gemaakt, en of men, ter bereiking van een voorgesteld doel, niet de godsdienst tot voorwendsel heeft gebezigd. Dat dit laatste meer dan eens is geschied, kan door daadzaken, ook uit de Indische geschiedenis, worden gestaafd.

Waar toch zal het wel in elk geval zijn, dat men, even als onder andere geestelijken in alle werelddeelen, er onder de hadji's vindt, op wier openbaar gedrag niets valt aan te merken, maar ook dat er onder hen tartufes in meer dan een opzigt zijn, die voor hunne domheid en dweepzucht alles, zelfs hun eigen leven, ter wille hunner godsdienst, vooral in oogenblikken van opgewondenheid, zouden opofferen, om daardoor, zoo zij meenen, Gode en hun profeet genoegen te doen.

Ook *dat* onkruid, zoodra het zigt- en kenbaar wordt, roeije men, daartoe geregtigd zijnde, op de geschiktste wijze uit, opdat het goede des te beter gedije en veelvoudige vruchten ter bevordering van welvaart en geluk voortbrenge.

PLOEGMAN.

Pasoeroean den 1sten Junij 1859.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Junij	30	Nederlandsch	Eugenie	E. Bargman			Batavia
"	—	"	Brouwershaven	P. Janzen	Rotterdam	20 Maart	"
"	—	"	President Ram	J. R. Ulrich	"	20 "	"
Julij	1	"	Admiraal van Heemskerk	J. Koning	"	19 "	"
"	—	"	Concurrent	de Wit	Batavia	29 Junij	Rotterdam
"	4	"	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Amsterdam	19 Maart	Batavia
"	—	Amerikaansch	Herriet en Jessie	Gray	Manilla	12 Mei	New-York

Aangekomen schepen te *Batavia*.

VLAG.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Julij	2	Ned. Indisch	bark	Anis Balgaer	Sech bin Soenkar	Riouw	2 Junij	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	"	"	Hairol Bari	Sech Mohamat	Cheribon	30 "	Gezagvoerder
"	3	"	"	Fathool Wadoet	Sech Alhadat	Samarang	— "	B. J. Jacobs
"	—	"	stooms.	Menado	A. Couteron	Padang	29 "	W. Cores de Vries
"	—	"	bark	Brouwershaven	P. Jansen	Rotterdam	20 Maart	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	—	"	"	President Ram	J. R. Ulrich	Rotterdam	19 "	"
"	—	"	schip	Goede Verwachting	van Lindonk	Liverpool	21 Febr.	The Borneo Comp Limited
"	—	"	"	Zaanstroom	R. L. Schaap	Banka		Schimmelpenninck & Co.
"	—	Engelsch	brik	Entrepries	J. Heijts	Londen	19 Febr.	Maclaine, Watson & Co.
"	—	Nederlandsch	schip	Noord Braband	H. R. Bok	Soerabaija	30 Junij	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Tagal	8 Julij	Levert & Co.
"	4	"	"	Batavia	C. C. L. Neijts	Soerabaija	2 "	W. Cores de Vries
"	—	"	bark	Batavia	Oeij Holian	Pacalongan	15 Junij	Gezagvoerder,
"	—	"	"	Eugenie	E. Bargman	Rotterdam	19 Maart	van Ommeren Rueb & Co.
"	—	"	schip	Adm. van Heemskerk	J. Koning	"	19 "	B. Kopersmit & Co.
"	—	"	"	Anna Digna	C. Ouman	Indramaijo	3 Julij	Haager & Schuurman.
"	—	"	bark	Colombine	C. A. Malbranc	Soerabaija		Schimmelpenninck & Co.
"	—	"	"	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Amsterdam	19 Maart	B. van Leeuwen & Co.
"	—	Engelsch	"	Eliza Thornton	Maxwell	Londen		Martin Dijce & Co.
"	6	Z. M.	stooms.	Amsterdam.... Kapt. Luit. t/z	P. A. Matthijsen	Soerabaija		
"	—	Ned. Indisch	bark	Amana Tulbarie	Hadjie Senal	"	20 Junij	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	Amerik.	"	Clara	C. H. Wells	Adelaide	23 Mei	

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Julij	3	Nederlandsch	bark	Drie Vrienden	D. E. Nolting	Amsterdam
"	—	"	schoener	Johanna Catharina	J. L. Besseling	"
"	—	Z. M.	stooms.	Soembing	Luit. t/z. 1 kl. A. J. Kroef	Noord West
"	5	Ned. Indisch	"	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang en Soerabaija
"	6	Nederlandsch	bark	Regina	J. Lelijvelt	Tjilatjap
"	—	Fransch	"	Vallée de Luz	C. Lafitte	Samarang via Cheribon
"	—	Ned. Indisch	"	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Samarang
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Bantam

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. K. Smit		Haager & Schuurman.
"	schoener	Johanna en Louise	C. D. Popken	Padang	"
"	bark	Aldebaran	B. G. Meyboom		Schimmelpenninck & Co.
"	schip	van Galen	J. R. Smit		"
"	"	Willem Kroonprins der Nederlanden	B. Zetteler		"
"	bark	Graaf van Heiden Reinestein	J. Warmsteker		"
"	"	Constance	Kimmerer		"
"	"	Generaal Michiels	P. G. Visser		"
"	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		"
"	3 mast	schoener Argo*	van Teutem	Rotterdam	Reynst & Vinju.
"	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bezoet de Bie & Co
"	"	Louis Meijer	O. Hazewinkel		"
"	"	Amalia Augusta	van Marle		"
"	schip	Brouwershaven	P. Jansen		"
"	bark	President Ram	J. R. Ulrich,		"
"	"	Noord-Braband	H. R. Bok		"
"	"	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
"	"	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
"	"	Jan Daniel	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
"	"	Johanna	H. O. Piccardt		"
"	"	Henriette Wilhelmina*	Bock		van Ommeren, Rueb & Co.
"	schip	Susanne*	E. Vonck	Rotterdam	"
"	"	Wilhelmina*	van Dalen		"
"	bark	St. Jan*	Lammerts		"
"	schoener	Helmers*	van Messen	Samarang en Soerabaija	"
"	bark	Eugenie	E. Bargman	Soerabaija	"
"	"	Jannetje*	A. Lupcke		B. Kopersmit & Co.
"	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn	Samarang	"
"	"	Biesbosch*	J. H. Mugge		"
"	"	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		"
"	"	Admiraal van Heemskerk	J. Koning		"
"	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		"
"	"	Vriendentrouw*	D. Grevelink		"
"	"	Waterloo*	D. Duinker	Macasser	"
"	"	Maria Veronica*	F. Mulder	Amsterdam	E. Moormann & Co.
"	"	Joan Melchior Kemper	Salm	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
"	schip	Amsterdam	D. Herderschee	Pasoeroean	"
"	"	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
"	bark	Cornelia Henrietta*	van der Meij	Amsterdam	"
"	schip	Electra*	H. Wegman		Maclaine, Watson & Co.
"	"	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		"
"	"	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
"	"	Goede Verwachting*	van Lindonk	Soerabaija	The Borneo C. Limited.
Neder. Ind.	bark	Oemar Basha*	Said Abdulla	Singapore	B. J. Jacobs.
"	"	Alnoer*	Sech Marzoekie	Samarang	"
"	"	Ydroesie*	Said Bafagie	Soerabaija en Sumanap	"
"	"	Fathool Wadoet*	Sech Alhadat	Sumanap	"
"	brik	Fathus Seroer*	Said Alie Bazar	Sumbawa	"
"	schoener	Berkatool Adjelan*	Aboe Sohot	Cheribon	Buijs, Jacobson & Co
"	"	Machmoed*	Moh. Yasin		"
"	brik	Ratbul Haer*	Sech Joesoep		"
"	"	Fatahool Mobarak*	Abdulrahim		"
"	"	Hawil Hair*	Sech Arfan		"
"	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf		"
"	bark	Anis Balgair*	Sech bin Soenkar		"
"	"	Saijool Gair*	Sech Basarahiet		"
"	"	Boesrool Karim*	Said Honeman		"
"	"	Polka*	Moh. Seman	Kottee	"
"	"	Ellen*	T. A. P. Wentholt		B. Kopersmit & Co.
Engelsch	brik	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eilanden	G. Wilson & Co.
"	"	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
"	bark	Finella*	W. Money	Singapore	"
"	"	Sea Queen*	F. Ranezet	Singapore	"
"	"	Eliza Thornton*	Maxwell	Londen	"
"	"	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Havert Home*	Whright		"
"	"	Kate*	Grange	Melbourne en New Zeeland	"
"	brik	Entrepries	Heijts	Soerabaija	"
"	bark	Charlotte Ann*	Young		Hunter, Houghton. & Co.
"	"	Charles Prownell*	S. M. Bexfeldt	Singapore	Borneo C. Limited.
Fransch	"	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder,
"	"	St. Jean*			J. Cezard & Co.
Amerikaansch	"	Petrea*	Crowell		Paine, Stricker & Co.
"	schip	Minstrell*	Norter	Singapore	"
"	"	Hussar*	Howland		Maclaine, Watson & Co.
Noorwegen	brik	Favoriten*	Raurien		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch	schip	Alma en Olga*	Osnabruck		"
"	bark	Wiedeman*	Kalkgloser		"
"	"	John Hermann*	Dieckmann	China	"
"	"	Meteor*	Adam		"
"	"	Johannes*	Bruhn		"
"	"	Esperanza*	M. Johannsen		C. Bahre & G. Kinder.
"	schoener	Helena*	Voigt		"
Oldenburgsch	schip	O. Thijen*	Addiks		Busing, Schröder & Co.
Bremer	"	Shakespere*	Techter		"

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	23	N. I.	bark	Tjan Goan	Sie Ik Hiem	Riouw
„	24	„	brik	Salim	Said Segaf	„
„	—	„	schoen.	Hap Eng	Tan Kie	„
„	25	„	bark	Fathool Wadoet	Sech Alhadat	Banjermass.
„	—	„	„	Kim Wan	Oeij Tjin Eng	Riouw
„	—	N. I.	„	Bintang Anam	D. J. de Gee	Padang
„	27	Ned.	schoen.	Maria Catharina	E. Oort	Batavia
„	—	N. I.	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn	„
„	28	„	„	Koningin der Ned.	E. Lewis	„
„	—	„	„	Banda	W. Vogel	Soerabaija
„	—	„	bark	Iskandria	Varkevisser	Sumanap
„	—	„	schip	Gana Salim	Sech Jarafie	Koepang

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Junij	25	N. I.	bark	Nawan Eljoesoor	J. C. Monteiro	Cheribon
„	26	„	„	Ellen	F. Wentholt	Batavia
„	57	„	„	Fathool Mobarak	Bahoedin	„
„	29	„	stooms.	Koningin der Ned.	E. Lewis	Soerabaija
„	—	„	„	Banda	W. Vogel	Batavia
„	30	„	bark	Fathool Wadoet	Sech Alhadat	„
„	—	„	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn	„

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Ned. Ind.........	bark	Crinoline	A. K. E. A. Paré		Soesman & Co.
Nederlandsch....	„	Maria Adolfina	A. Blom		C. Damnitz & Co.
„	„	Julie Clair	A. van Oosteroom		Dorrepaal & Co.
„	„	Drie Gebroeders	H. Kramer		„
Ned. Ind.........	„	Liong Goan Zephijr	Tjoa Tjien Tjoan		Gezagvoerder.
„	„	Ararat	J. Steendam	Jawana	„
„	„	Tjan Goan	Sie Ik Hiem	Riouw	„
„	„	Kim Wan	Lie Tjin Eng		„
„	„	Bientang Anem	D. J. de Gee		„
„	schoener	Hap Eng	Tan Kie		„
„	„	Bientang Toedjoe	C. F. Beaslij	Singapore	„
„	„	Aloewie Segaf	Oewa Soegie		„
Nederl.	„	Maria Catharina	E. Oort		„
N. I.	brik	Lina	J. W. Steevens	China en Sing.	„
„		Salim	Said Hamit bin Segaf		„
„	schip	Iskandria	D. F. Varkevisser		„
„	„	Gana Salim	Sech Oesin bin Abd. Jarafie		„

Aangekomen schepen te *Indramaijoe*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	24	N.I.	bark	Noorban	Djahia	Grissee

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Junij	20	Ned.	bark	California	M. de Wijn	Batavia
„	22	N.I.	„	Bauel Gair	Asegaf	„

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	20	N. I.	bark	Thae Liong	Tjan Bienfiek	Riouw
„	21	„	stooms.	Banda	W. Vogel	Batavia
„	24	„	bark	Anoear Salim	bin Oewan	„
„	25	„	„	Soeygoan	Tio Tingkiat	Riouw

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Junij	21	N. I.	bark	Srie Palembang	Tjia Tjiangnin	Palembang
„	22	„	„	Kimwan	Lie Tjien Ing	Samarang
„	24	„	„	Asultanie	Alaidroos	Sumbawa
„	25	„	„	Habgoan	The Boentian	Riouw

Aangekomen schepen te *Tagal*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	20	N. I.	bark	Tjangoan	Sie Ikhien	Cheribon
„	22	„	„	Thae Goan	Tan Giatsan	Riouw
„	23	„	„	Lachmadie	bin Wabar	Batavia

Vertrokken schepen van *Tagal*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	21	N.I.	bark	Tjangoan	Sie Ikhim	Samarang
„	22	„	„	Oengoan	Lim Djehie	Riouw
„	23	„	„	Goanlie	To Sientjang	„
„	24	„	„	Thae Goan	Tan Giatsan	Grissee

Aangekomen schepen te *Pecalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	21	N.I.	brik	Pasekan	Tan Siauwking	Batavia
„	23	„	bark	Batavia	Oeij Holian	Cheribon
„	24	„	schip	Amana Tulbarie	Bantok	Sumanap

Vertrokken schepen van *Pecalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	25	N.I.	bark	Batavia	Oeij Holian	Batavia

Aangekomen Schepen te *Palembang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	7	Gouv.	schoen.	Ana Dijomene	J. H. Meijer	Muntok

Vertrokken schepen van *Palembang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	1	Z. M.	brik	Padang lt. ter zee 1 kl.	Keuchenius	Muntok
„	4	N.I.	„	Kaliemaas	Oemar Magdar	Batavia
„	13	Gouv.	schoen.	Anna Dijomene	J. Meijer	Muntok

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	13	N. I.	bark	So-ootban	Achm. Banseer	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	14	N.I.	schoen.	Maria	Pa Jamai	Djawana
„	16	„	brik	Hawil	Said Baoeseer	Cheribon

Aangekomen Schepen te *Panaroekan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	5	N.I.	stooms.	Kraton	Coldenhoff	Soerabaija
„	16	„	kotter	Krabbe	Mardam	Bezoekie

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	5	N.I.	stooms.	Kraton	Coldenhoff	Soerabaija
„	12	Ned.	schip	Holland	B. Auffmorth	Nederland

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	16	Ned.	schip	Alblasserwaard	von Lindern	Bantam

Vertrokken schepen van *Wijnkoopersbaai*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	16	Ned.	schip	Alblasserwaard	von Lindern	Rotterdam

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	23	Ned.	schip	Lamina Elizabeth	A. Gerson	Batavia
„	24	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Panaroekan
„	27	„	schoen.	With of the Wave	Djin	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	24	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija
„	28	„	„	Carolina	Pa Rabija	Ned. v. Cher.

Aangekomen schepen te *Padang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	6	Ned.	bark	Bulgersteijn	Verhagen	Batavia
„	16	„	„	Stad Middelburg	Onwehand	„
„	19	Amerik.	„	Ceilon	E. Lickie	Ceijlon
„	26	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	Batavia

Vertrokken schepen van *Padang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	28	Ned.	bark	Prins Fred. Ned.	C. C. de Wit	Nederland
„	30	N. I.	stooms.	Batavia	C. C. L. Neijts	Bat. via Benc.
„	31	Ned.	bark	Maria Catharina	E. Oort	Sam. en Bat.
Junij	6	„	„	Johanna en Louise	C. D. Popken	Batavia
„	11	N. I.	„	Bientang Anam	D. J. de Gee	Samarang
„	—	Fr.	„	Albert Cezard	J. Dolu	Frankrijk
„	29	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	Batavia

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 5 Julij 1859.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak .... ℔ legg.	55.—	....	met incilinatie tot la- (ger
Casia, Vera	....	....	niet aan de markt.
Cubeben	....	....	Idem.
Cochenille	....	....	Idem.
Klapper Olie	20.—	21.—	
Gom Elastiek .... ℔ pic.	54.—	55.—	verkocht.
„ Benzoin	....	....	niet aan de markt.
„ Dammar .... ℔ pic.	23.—	....	
Gutta Percha	....	....	Idem.
Rotting, Banjermassing	10.—	....	minder vraag.
„ Padang	....	....	geen voorraad.
Sandelhout	....	....	Idem.
Tin	....	....	Idem.
Foelie No. 1	55.—	....	
Huiden, Koe	3.—	4.75	
„ Buffel .... ℔ st.	3.50	4.25	
Kruidnagelen .... ℔ pd.	....	....	Idem.
Koffij, Java	....	....	nominaal.
„ Padang	....	....	Idem.
Notenmuscaat No. 1	95.—	....	Idem.
Peper, zwarte	21.—	23.—	Idem.
„ witte	....	....	niet aan de markt.
Sapanhout, Manila in Entrep.	....	....	Idem.
„ Java .... ℔ pic.	4.—	....	
Suiker No. 16	....	....	nominaal.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	....	geen voorraad.
« Witte Batavia 1e kwalit.	155.—	170.—	met groote omzet.
« „ „ 2e „	140....	150.—	
« Carga	110.—	125.—	
Indigo	3.—	....	te Samarang afgedaan

Te Padang op de veiling verkocht 30000 pic. Padang koffij gemiddeld à *f* 29.02.

Te Soerabaija werden oplevering verkocht 10000 pic. Suiker à *f* 16.— moeijelijk zoude thans die prijs te maken zijn, zijnde de koopers van product zeer geretireerd.

De handel in product op Batavia, Samarang en Soerabaija zeer stil.

Verschillende invoer artikelen, vooral hollandsche ruwe en witte katoenen als mede provisien zeer gewild.

Wisselkoers. Op Holland Pari
„ Engeland *f* 115/8 p. St.
„ Gouvernement Pari.

Vrachten.

Zonder verbetering. De minister Pahud ontvangt *f* 10000 voor eene zoutvracht te Soerabaija naar Priaman.

RESTANT GOEDEREN

in het Entrepôt onder ult. Junij 1859.

Arak 8 vn.
Aardewerk 1 coll.
Absinth 180 ks.
Bascules 3 kn.
Bamboezen pijpen Chin. 8 pakk.
Bier 29 vn. en kn.
Bronswerk 2 ks.
Bitter 10 ks.
Cognac 27 vs. en 1963 kn.
Cherry brandy 44 ks,
Chronometer 1 ps.
Gom Elastiek 25½ pic.
Gambier 236 pic.
Goederen Jap. 5 kn.
Glaswerk 100 kn.
Gember 225 ks.
Goud en Zilverdraad 4 ks.
Hagel 23 vs.
Hennip 119 pic.
Hoeden 3 kn.
Hout Sapan 536 pic
Hout Sandel 10 pic.
Jenever 9138 keld.
Kat. en woll. goederen 1897 kn. en bn.
Kramerijen 166 kn.
Koper 31 kn. en 12 vt.
Kruid 319 vs.
Koper Erts 250 kn.
Medicijnen 87 coll.
Meel 4 vs.
Nagelen 90 pic.
Opium 8 kn.
Olie Kaijoepoetie 9 kn.
Parfumerien 3 kn.
Pleetwerk 1 kt.
Provisien 72 coll.
Porcelein 4 kn.
Planken Singapore 1500 st.
Papier 7 kt.
Rariteiten 5 kn.
Sigaren 235 mille.
Sakkij 65 kn.
Snuif 6 kn.
Schilderijen 23 kn.
Tabak Java 15 pic.
Tarwe 1567 zakk.
Tanden Olifants 5 ps.
Tin 1580 schuitjes
Touw 7 tr.
Vleesch en Spek 94 vn.
Verfwaren 50 vs.
Wijnen div. 7 vaten en 1329 kn.
Wapenen 8 kn. en 18 st
Water Seltzer 102 mand.
IJzerwerk 251 coll.
IJzer 3373 pic.
Zeildoek 61 roll.
Zoija 210 kn.
Zakken Goenie 100 bn.
Zonneschermen 41 kn.
Zink 6 vn.
Zijde 2 kn.

Te SAMARANG, den 1 Julij 1859.

Koffij, *f* 28,— geboden.
Suiker No. 16, 15,50 afgedaan.
Indigo, *f* 3,— afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie gevraagd en schaarsch.
Buffelhuiden, *f* 50,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 66,— afgedaan.
Rijst ordinair wit, *f* 125 @ *f* 130,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
„ carga „ *f* 95 @ *f* 110,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 25,—
Katjang „ *f* 17,50—
Rotting *f* 8,— @ *f* 9,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 9,50—
Wisselkoers op Holland 6/m. pari

Te SOERBAIJA, den 30 Junij 1859.

Suiker, nominaal *f* 16.
Koffij, nominaal.
Rijst (Carga) ℔ koijang, *f* 160,— @ *f* 170,—
„ (witte) „ „ *f* 125,— @ *f* 170,—
Koehuiden
Arak ℔ legger, *f* 60,—
Olie (Klapper) *f* 30,—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting, *f* 8 @ *f* 10,—
Wisselkoers pari.

Te PASOEROEAN, den 25 Junij 1859.

Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 150,—
Id. (carga) „ „ „ 120,—
Olie, (klapper) „ pic. „ 25,—
Id. (katjang) „ „ „ 17,—
Wisselkoers pari.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 29 Junij 1859.
337-17 pic. Suiker, oogst 1858.
453-89 „ „ „ 1859.
5,116-92 „ Koffij „ 1858.

Te Amboina 8 Junij 1859.

Rijst Groote voorraad en prijzen laag, goede witte kwaliteit bij partij @ *f* 5¼ afgedaan.
Madapollams, gebleekte geen voorraad.
Men voorziet eene ruime nagel oogst.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 1 tot en met den 4 Julij 1859.*

Aanvoer.

Van China per Eng. bark *Kate*, gez. Grange, agt. Maclaine, Watson en co.

52 ps. kazen, 6346 do. timmerhout, *Agenten.*
10 tonn. thee, 8 do. diversen, *Voor Australie.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Straat Balij*, gez. Schol, agt. E. Moormann en co.

239 pic. rotting, 6817 do. rijst, *P. Kervel en co.*
1988 pic. suiker, *Oosterhoff.*
13 pic. buffelhoorn, 26 do. rotting, 1027 do. rijst, 3526 do. suiker, *Agenten.*
1 kt. thee, 1 portret, *Heijdorn.*
2 zakk. koffij, *Gumprich en Strauss.*

Naar Nederland via Cheribon en Indramaijo per Ned. bark *Jeannette*, gez. Visser, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

2 vn. boonen, 5 do. brood. 3 ank. azijn, 3 do. zuurkool, 2 vn. meel, *Gezagvoerder.*
6 vn. brood, *Plump en co.*
125 pic. rotting, 400 do. tin, 1 kt. rood katoen, 20/m. goeniezakken, *N. H. M.*
4 kn. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Naar Soerabaija per Ned. schip *Neptunus*, gez. Schuurman, agt. B. Kopersmit en co.

5 kn. provisien, parfumerien en suikerwerk, 3 doz. portwijn, 4 vn. provisien en aardewerk, 1 kt. kurken en provisien, 5 do. led fleschen, 10 pakk. Jap. bezems, 9 bijlen, 10 do. ballastschoppen, 5 kn. speritus, *v. d. Zwaan.*

Naar Nederland per Ned. schip *Concurrent*, gez. de Wit, agt. van Ommeren, Rueb en co.

600 pic. tin, 135 do. rotting, 100 do. verfhout, 9680 do. koffij, 405 do. suiker, *N. H. M.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Malvina Vidal*, gez. Kessal, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

48 legg. arak, 1243 pic. rijst, 467 do. rotting, 195 do. dammer, 1739 do. suiker, 100 kn. Jap. was, 36/m. stokken, *Agenten.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Gelderland*, gez. Crap Hellingman, agt. Haager en Schuurman.

300 pic. tin, *N. H. M.*
2 vs. boter, 3 do. vleesch, 2 do. gort, 1 do. erwten, *Kessler en co.*

Voor Soerabaija.

1 kt. zijde, 2 Jap. tafels, *Kessler en co.*

Naar Samarang per N. I. stoomb *Oenarang*, gez. van Hulsteijn, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

15 kn. opium, 16 coll gouv. goederen, *f* 141,000 zilv. munt, *Gouvernement.*
7 ps. karren assen, 1 kt. zijde, *Metzendorff, Wilmans en co.*
15 kn. rozijnen, *Lim Kiep.*
10/m. zakken, 3 pic. garen, *J. Cezard en co.*
111 kn. koopmanschappen, *Tan Hoat.*
3 kn. kramerijen, 1 vt. hagel, 1 kt. kleederen, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. glaswerk, 11 coll. meubelen en glaswerk, *Gebr. Roselje en co.*
45 kn. koopmanschappen, *Lim Boen.*
1 bl. laken, 5 kn. knoopen, 2 do. modewaren, 15 do wijn, *C. Bahre en G. Kinder.*
4 kn. kruid, 10 do. cognac, 25 vs. boter, 1 tromm. kleederen, *Cassalette en co.*
2 kn. provisien, 6 do. wijn, 3 do. groentens, *L. Platon en co.*
4 banken, 24 stoelen, 4 wipstoelen, 1 buffet, 5 tafels, 1 kast, 1 stelletje 2 consoles, *Munder.*
3 kn. ijzerwerk, 1 do. knoopen, 1 do. messen, 12 do. koopmanschappen, *Sie Yoetiang.*
2 kn. sleudangs, *Borneo C. Limited.*
1 kt. regaal, 40 bn. drills, 2 kn. cambrics, 1 do. gedr katoen, 3 do. a. r. do. 2 do. wit do. 1 do. salemporis, 2 do. kain pandj., *E. Moormann en co.*
10 kn. manufact., *G. Wilson en co.*
1 pijp. madera, 10 kn. vruchten op water, 10 do. wijn, 1 do pruimen, *van Riet en ter Gouw.*
4 kn. schrijf- en kantoorbeh., 1 do. papier, *H. M. van Dorp.*
1 kt. gedr. visch, 3 do. zijde, 4 do. vruchten op water, 1 do. muzijk instrument, 2 do. provisien, 1 ham, 2 do. vruchten op brandy, *Agenten.*
5/m. sigaren, *van Ommeren, Rueb en co.*
4 kn. ongebl. katoen, *Sech Salim bin Soenkar.*
50 kn. Jap. koper, 1 do. opium, uit entrep. *Gesper en co.*
1 kt. zilverwerk, 1 ijzeren ledikanten. 1 kt. monsters, *van Slooten, Morgan en co.*
2 kn. cotonetten, *Pandel en Stiehaus.*
46 kn. koopmanschappen, *Lie Hoe.*

Aan- en Uitvoer te **Amboina** *van den 6 tot en met den 21 Mei 1859.*

Aanvoer.

Van Batavia per N. I. stoomb. *Menado*, gez. A. Couteron.

7 kn. provisien, 5 do. siropen, 5 do. bitter, 1 vt. bier, 1 kt. flanel, 10 do. manufact., *Van Samarang.*
1 kt. eereteekens, 1 do. viool, 7 do. diversen, 1 do. schoenen, 60 keld. arak, *Van Soerabaija.*
28 kn. manufact., 17 bn. lijnwaden, 1 kt koperwerk. 320 do. zeep, 1 do. sarongs, 5 do. wijn.

Van Banjermassing per N. I. bark *Fathool Nassar*, gez. Said Moh. bin Segaf bin Achm. Assegaf

gouv. steenkolen.

Van Menado per Amer. brik *Dardo*, gez. D Ramon Maurente.

6 stell. koffers, 58/m. Man. sigaren, 10 cod. blaauw katoen, 3000 vloersteenen, 244 doz. damesdoeken, 40 st. broekengoed, 100 do. strooboeden, 10 do. zw. do.

Van Banda per N. I. schip *Djoedoel Moebarak*, gez. Sech Oemar bin Moh. Alan.

30 koij. rijst, 80 pic. tabak.

Uitvoer.

Naar Batavia via Soerabaija per N. I. stoomb. *Menado*, gez. A. Couteron.

f 1404 41 zilv. munt, 1 kt. sigaren.
f 500 zilv. munt, *Voor Macasser*

Naar Timor per N. I. schoener *Fathool Haer*, gez. J. Hendrik.

100 ps. blaauw linnen, 1 kt. m dapoll, 15 corg. tjelies 15 doz sokken, 4 pic. ijzer, 40 ps. geweren, 1 vt. boslemmermessen, 200 ps kammen en borden.

Naar Macasser over Keij per N. I. brik *Antoinette*, gez F. Reijnaert.

10 keld. arak, 1½ ps longcloths, 3 kn. katoen, 18 pic tabak, 6 corg sarongs, 195 ps. fijne schotels, 200 do grofte do. 250 do. borden, 450 do. paijongs.

Naar Timor per N. I. bark *Marzoek*, gez. Sech Bagawie.

20,000 pic. gedroogde sago, 20 ps planken, 300 blaauw katoen, 1 kt. madapoll., 1 do. tjindies, 2 do spiegels, 1 vt. boslemmermessen, 50 doz. waterglazen.

Naar Boeroere Hulla per N. I. schoener *Frederika*, gez. Tjia Hoeij.

1 vt. boslemmermessen, 2 kn. lijnwaden, 2 do. div. goederen.

Aan- en Uitvoer te **Padang** *van den 24 Mei tot en met den 24 Junij 1859.*

Aanvoer.

Van Ceylon per Amer. schip *Ceylon*, gez. E. Lickei.

36 coll. medicijnen, *Paine, Stricker en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Prins Frederik der Nederlanden*, gez. C. C. de Wit.

2600 pic. koffij, 2279 do. rotting, *Paine, Stricker en co.*

Naar Frankrijk per Fr. schip *Albert Cezard*, gez. J. Dolu.

7550 pic. koffij, 76 do. rotting, 65 do. zw. peper, 33 do. gomelastiek, *Purvis en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 2 tot en met den 5 Julij 1859.

Met het N. I. stooms. Menado, Kapt A. Couteron, de heeren van Rijck en echtgenoot, Chovanneo en Maij, Offic. van Gez. le Ruthe en James, 2de Luit. Backs, Cook en Steininga en Z. M. troepen van Padang via Bencoelen.

Met het N. I. stooms. Batavia, Kapt. C. C. L. Neijts, Zijne Exc de Luitenant-Generaal J. van Swieten en Adjudant, Generaal-Majoor E. C. C. Steinmetz, Luit. ter zee Wolterbeek Muller en Z. M. troepen van Soerabaija.

Met de Ned. bark President Ram, Kapt. J. R. Ulrich, de heer J. B. A. Nahuis, de Kapitein G. B. T. Wiggers van Kerchem 2de Luit. der art. D. C. J. A. Ponse, de Offic. van Gez. 3 kl. C. Mioulet en C. J. A. van der Velde en 125 onderofficieren en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. schip Admiraal van Heemskerk, Kapt. J. Koning, de heeren van der Ven en van Veghel, de 2de Luit. der inf. Rumpol en Wormhout, de Offic. van Gez. 3 kl. Hoogeveen en 125 onderofficieren en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. schip Antonia Petronella, Kapt. A. Voorendijk, de heer A. Legel van Amsterdam.

Met het Ned. schip Eugenie, Kapt. Bargman, 1 transport Marine Officieren en Schepelingen van Brouwershaven.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.